25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6739 5 ՄԱՐՏ 1908 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ՍԷՖԷՐ 1326 18 Mars 1908 25me année № 6739

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	105 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԾՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره ولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قره كين بوياجيان
درعليه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ՉՈՐՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒԱԾ

162. ՊԵՐԵԱՅԷ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ
Ղուկ. ԺԳ. 22

Տաղաւարահարաց տօնէն ետքը քանի մը օր ալ Երուսաղէմի մէջ անցնելէն ետքը Յիսուս մեկնած էր դէպի Պերեա (յօդ. 145), ու հոն եղած ատեն յառաջ տարած էր իր աւետարանական գործունէութիւնը, քարոզներ խօսելով, գօրս քաղաքցինք, և հրաշքներ գործելով, որոնց մէկը միայն պատմած էր աւետարանիչը։ Յիսուս փափաքեցաւ նորէն Երուսաղէմ դառնալ. ուրիշ տօն մը մօտալուտ էր, Նաւակատեաց տօնը, որ կրնար իրեն առիթ ընծայել իր վարդապետութիւնը տարածելու, յուսալով որ արծարծուած գրգռութիւնն ալ բաւական մարած և հանդարտած կ'ըլլայ, և աւելի յաջող հանգամանքներու մէջ գործելու հնարաւորութիւն կ'ունենայ։ Պերեայի մէջ տեղ մը հանգիստ կեցած չէր. «Շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գիւղս» ըսած է աւետարանը. Թէպէտև ոչ մի քաղաքի և ոչ մի գիւղի անունը յիշուած չէ։ Երուսաղէմ դառնալու ճանապարհորդութիւնն ալ այդ շրջագայութեան շարունակութիւնն էր. ուղղակի մէկ տեղէ միւս տեղ երթալու կերպով ճամբայ ելած չէր, այլ հետզհետէ իր պտոյտները դէպ արեւմուտք կը հակեցնէր, Յորդանանը կ'անցնէր և Երիքովի ճամբով կամաց կամաց Երուսաղէմ կը մօտենար։ Այդ վերջին միջոցին վրայ ալ Ղուկաս ինչ ինչ քարոզութիւններ ու գործողութիւններ յառաջ կը բերէ, առանց տեղերու անունը տալու, բայց միշտ Պերեայի մէջ։

163. ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ԸՆՏՐԵԱԼՆԵՐԸ
Ղուկ. ԺԳ. 23—30

Մեսիայի գալուստը և Երկնից Արքայութեան ժամանումը Հրէաներու համոզմամբ իրենց պատկանող բան մըն էր. իրենք, իրենք միայն և իրենք բոլոր, պիտի վայելէին այդ բախտը, մինչ Յիսուս իր քարոզութեանց մէջ այնպէս կը ցուցնէր թէ Հրէայք, եթէ ոչ բոլոր, գոնէ մեծամասնութեամբ զրկուած պիտի մնային այդ բարիքէն։ Այդ յայտնութիւնը ծանր էր մեծամեծներուն, ցաւալի էր բազմութեան, ընդհանուր անհամաձայնութեանց պատճառ էր, խնդիրի նիւթ կ'ըլլար և մանաւանդ վիճաբանութեանց առիթ կուտար։ Այս մտածմունքներով զբաղուող մէկ մը, որուն ի՛նչ դասակարգէ լինելը գրուած չէ, և պարզապէս Ոմն կոչուած է, Յիսուսի մօտեցաւ իր կասկածը փարատելու, և աւելի որոշ պատասխան մը առնելու համար. «Վարդապետ, ըսաւ, սակա՞ւ է արդեօք որ շատ քիչեր պիտի օգտուին Երկնից Արքայութեան յայտնութենէն և Մեսիային փրկագործութենէն»։

Յիսուս այդ հարցումին պատասխանելով բաւական ընդարձակ բացատրութիւններ կուտայ աւետարանին տարածման և անոր հետեւողներուն, Հրէաներու մերժման և հեթանոսներու կոչման վրայ։ «Այո՛, կ'ըսէ Յիսուս, Երկնից Արքայութեան մուտքը նեղ է, և քիչեր կրնան անկէ անցնիլ և ներս մտնել. ուստի պէտք է որ դուք ալ ջանք ընէք քիչերուն հետ այս նեղ դուռնէն անցնելու։ Եւ ոչ միայն դուռը նեղ է, այլ և մտնելու ժամանակն ալ որոշ է. մինչեւ որ տանուտէրը գայ և իր տունը մտնէ. վասն զի ինքը մտնելէն ետքը դուռը կը փակուի, և անկէ ետքը մտնել ուզողներն ալ, այլեւս չեն կրնար մտնել։ Երբոր դուռը գոցուին, անկէ ետքը աղաչանք պաղատանք օգուտ չունին, և Տէր, Տէր, բա՛ց մեզ, աղաղակներն ալ լսելի չեն ըլլար, որովհետեւ տանուտէրը ներսէն ժխտողական պատասխան մը միայն պիտի տայ, Թէ Ոչ գիտեմ զձեզ ուստի իցէք»։ Այդ խօսակցութեան մէջ տունը Երկնից Արքայութիւնն է, իսկ տանուտէրը Մեսիան է, այսինքն ինքն Յիսուս, որուն գործունէութեան շրջանը լրանալէն և օգտակար միջոցը կորսուելէն ետքը, այլեւս Երկնից Արքայութեան աշակերտելու խնդիրքն ալ օգուտ չունենար։ Յիսուս այս խօսքերով աւետարանի հետեւողութեան պայմանաժամը անհատներու համար իր մահուան չկապեր, զի իր գործունէութիւնը իր աշակերտներով շարունակեց. և իր վերջնական մուտքը, իր երկրորդ գալստեան հետ կապ ունի։ Ինչ որ այսպէս կը բացատրէ, ընդհանուր կերպով Հին Ուխտի կը պատկանի, որուն իր ամբողջութեամբ Նոր Ուխտին անցնելու օգտակար ժամանակը կը լրանայ, և աւետարանէն օտարանալով բոլորովին կը դադարի, և աւետարանի աշակերտութիւնը հեթանոսներու առջեւ ալ կը բացուի։

«Դուք, կը շարունակէ Յիսուս, պիտի ըսէք, Թէ երբոր ապրեցանք՝ կերանք ու խմեցինք, մէկտեղ էինք, այն տեղերը ուր դուն վարդապետեցիր, մեր քաղաքներն ու գիւղերն էին. ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ մեզ չճանչնաս։ Բայց նորէն ու նորէն ձեր երեսն ի վեր պիտի կրկնուի. Թէ՝ —Չեմ ճանչնար թէ ո՞վքեր էք, չեմ ճանչնար թէ ո՞ւստից էք. անիրաւութեան մշակողներ էք դուք. այս տեղ արդարութեան ասպարէզն է, գացէ՛ք, հեռացէ՛ք—։ Այն ատեն պիտի զգաք ձեր կորուստին մեծութիւնը, ձեր անհոգութեան խեղճ հետեւանքը, ձեր անհաւատութեան վնասակար արդիւնքը, պիտի լաք, պիտի ողբաք, ակռայ պիտի կրճտէք, բայց օգուտ պիտի չունենաք։ Պիտի տեսնէք որ ձեր նախահայրերը՝ որոնցմով կը պարծենաք, Աբրահամը, Իսահակը, Յակոբը, Մովսէսը և բոլոր մարգարէները, Երկնից Արքայութեան մէջ փառաւորապէս բազմած են. իսկ դուք անկէ դուրս վտարուած էք։ Եւ ոչ միայն ձեր նախահայրերը, այլ և ձեր անարգած հեթանոսները, արեւելքէն և արեւմուտքէն, հիւսիսէն և հարաւէն, և աշխարհի ամէն կողմերէն պիտի գան, և անոնք ալ Երկնից Արքայութեան մէջ փառաւոր աթոռներ պիտի առնեն. Դուք՝ որ ինքզինքնիդ նախադաս կը կարծէք, յետադաս պիտի ըլլաք, և անոնք որ դուք իբր յետադաս կը կարծէիք, նախադաս եղած պիտի տեսնաք։ Առաջինները պիտի ըլլան յետին, յետինները պիտի ըլլան առաջին»։

Այս պատասխանները տրուեցան Յիսուսէն այն Ոմնին որ հարցումը ուղղած էր, սակայն պէտք չէ կարծել թէ խօսակցութիւնը միայն երկուքի մէջ անցած ըլլայ. այլ հարկաւ աշակերտներն ալ ներկայ էին, ունկնդիր ժողովուրդ մըն ալ կար, և հարցումին ընդ Ոմն ալ, ամէնուն կողմէն խօսող մըն էր։ Սակայն դիտելի է որ Յիսուսի այդչափ կծու ակնարկներուն վրայ ընդդիմախօս մը չյիշեր աւետարանը։ Դիտեցինք շատ անգամ թէ աւետարաններ պատմագրական և կենսագրական ձեւերու չեն հնազանդիր, այլ կը բաւականանան Յիսուսի վարդապետութիւնը աւանդել և հրաշագործութիւնները յիշել։ Եթէ ընդդիմախօսութիւն ալ տեղի ունեցած ըլլար, շատ անգամ զբաղեցուածներուն կրկնութիւնը պիտի ըլլար, և առանձին իրաւամբ կրնային աւետարանիչներ աւելորդ կրկնութիւնները համառօտել։

164. ՓԱՐԻՍԵՑԻՔ ԵՒ ՀԵՐՈՎԴԷՍ
Ղուկ. ԺԳ. 31—35

Պերեա Գալիլիոյ չորրորդապետութեան միացած էր. և Հերովդէս Անտիպասի իշխանութեան ներքեւ էր. հետեւաբար Պերեայի մէջ ալ Յիսուս Հերովդէսի ազդեցութեան ենթարկեալ էր։ Յիսուս արդէն միտքը դրած էր Երուսաղէմ երթալ, և իր ուղեգիծն ալ ըստ այնմ կարգադրած էր, բայց փարիսեցիք վստահ չէին թէ Յիսուս Երուսաղէմ կ'երթա՛յ, նորէն, ինչպէս որ իրենք կը փափաքէին. Վասն զի Հերովդէս կրօնքով հրեայ և Յիսուսի քարոզութիւնները յարգող և Յիսուսի մարգարէական ազդեցութենէն պատկառող, փարիսեցւոց ձեռք գործիք չէր կրնար ըլլալ Յիսուսի կեանքը վերցնելու, ինչ որ իրենց աւելի դիւրին էր ընել հեթանոս կառավարիչին վրայ ազդեցութիւն բանեցնելով։ Այդ նպատակով է որ փարիսեցիք Յիսուսի կը մօտենան, և իբր թէ անոր կեանքը պահպանելու բարեկամութեամբ լուր կուտան, թէ լաւ կ'ըլլայ, որ ինչպէս Գալիլիայէ հեռացաւ, Պերեայէ ալ հեռանայ, և Հերովդէսին սահմաններէն դուրս ելլայ, վասն զի Հերովդէս կը մտածէ զինքը մեռցնել տալ։ Աւետարանական պատմութեան մէջ ոչ մի նշան չկայ, որ Հերովդէս Յիսուսը մեռցնելու գաղափար ունեցած ըլլայ. ընդհակառակն կը բաղձար իսկ անոր հրաշագործութիւնները տեսնել (Ղուկ. ԻԳ. 8)։ Թո՛ղ որ եթէ իրօք Հերովդէս Յիսուսը մեռցնելու գաղափար ունեցած ըլլար, փարիսեցիք ոչ թէ փախչելու խորհուրդ կուտային, այլ սպանութեան խորհուրդին գործադրութեան կ'օգնէին։ Հետեւաբար փարիսեցւոց տուած լուրը պարզապէս խաբէութիւն էր Յիսուսը Երուսաղէմ ձգելու համար։

Յիսուս իրեն տրուած լուրին առոյգ կամ անառոյգ ըլլալը չքններ. և ոչ իսկ մահուան վտանգին կարեւորութիւն կուտայ. այլ փարիսեցիներուն միտքը հասկցած ըլլալը իմացնել ուզելով կը յայտարարէ, թէ ինքը Հերովդէսէն երկնչելու պէտք չունի, սպանելիքներէ վախ չունի, ինքն համարձակ իր աւետարանական գործունէութիւնը կը կատարէ, և գիտէ թէ վերջապէս պիտի սպաննուի և այն ալ Երուսաղէմի մէջ. բայց վա՜յ պիտի գայ Երուսաղէմին գլխուն։ «Եթէ, կ'ըսէ, Հերովդէս աղուէս խաբէական միտք մը ունի, գացէք ըսէք այն նենգաւորին, որ ես իմ գործէս ետ չեմ կենար, և գործունէութիւնս կը շարունակեմ. դեւեր կը հալածեմ, բժշկութիւններ կը կատարեմ, այսօր այսպէս, վաղն ալ նոյնպէս, և միւս օր ես ալ կեանքս կը կնքեմ։ Սակայն ատոր համար գործէս ետեւ չեմ կենար, այսօրուան գործս ալ կը կատարեմ, վաղուան գործս ալ կը լրացնեմ, մինչեւ որ կեանքիս վերջին օրուան օրը հասնի։ Եւ այն ալ, վստահ եղէք, Երուսաղէմի մէջ պիտի ըլլայ, ինչպէս ամէն մարգարէներ Երուսաղէմի մէջ հալածուեցան ու սպաննուեցան։ Բայց վա՜յ ձեր Երուսաղէմին, վա՜յ քեզ Երուսաղէմ։ Երուսաղէմ, որ քեզի եկող մարգարէները կը սպաննէիր, քեզի զրկուած առաքեալները կը քարկոծէիր, քանի անգամներ ուզեցի քեզ պաշտպանել իմ հովանաւորութեանս ներքեւ, ինչպէս հաւ մը իր վառեակները կը պաշտպանէ իր թեւերուն ներքեւ, բայց դուն հետեւեցիր, մերկ չըրիր, ու իմ պաշտպանութիւնս չուզեցիր, իմ քարոզութիւններս մերժեցիր. այլ եւս ես ալ քեզ քու բախտիդ կը թողում, դուն կը վանուիս, քու տուները կ'ըլլան աւերակ. և այլ եւս ինծի չես կրնար մօտենալ ու ինէ օգտուիլ, բայց եթէ զղջալով ու իմ խօսքերս ընդունելով, և իմ քեզի գալուստս բարձրաբարբառ օրհնելով, և գոչելով, թէ՝ — Օրհնեալ ըլլայ դուն որ յանուն Աստուծոյ և Աստուծոյ կողմէն եկած ես»։—Այդ առաջին անգամն է, որ Երուսաղէմի անկման գուշակութիւնը կը խօսի Յիսուս. բայց դեռ ուրիշ անգամներ ալ պիտի լսենք Յիսուսի բերնէն կրկնուած նոյն վայերը, և նոյն սպառնական գուշակութիւնները։

165. ՋՐԳՈՂԻՆ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ
Ղուկ. ԺԴ. 1—6

Հրաշք մը պատմեցինք Պերեայի քարոզութեանց միջոցին, երկրորդ մըն ալ կը յիշէ այսպէս Ղուկաս, նորէն շաբաթ օր կատարուած, և շաբաթու պահպանութեան խնդիր յուզուած։ Այս անգամ Յիսուս ժողովարանին քարոզութիւնը աւարտած է, և սովորական ճաշը ընելու համար փարիսեցիի մը տունը հրաւիրուած է։ Փարիսեցին մէկ կողմէն կերակուր տալու և միւս կողմէն նենգաւոր թակարդ մը լարելու համար կը հրաւիրէ։ Փարիսեցիին տունը ուրիշ ընկերներ ալ ժողվուած են, և հիւանդ մըն ալ պատրաստ բերած են, որպէս զի Յիսուս բժշկելու ձեռնարկէ և իրենք ալ ամբաստանութեան կէտ մը ճարեն։ Այս անգամ հիւանդը ջրգող մըն է, տարբեր ուրիշ անգամներու հիւանդներէն, որուն վրայ ջղային վիճակ մը չկայ, և փարիսեցիք կը կարծեն թերեւս որ Յիսուս այս տեսակ հիւանդութիւն մը բժշկելու չյաջողի։ Յիսուս յայտնի կը տեսնէ այս ամէն նենգաւոր պատրաստութիւնները. անոր համար պաշտպանողականը կը կանխէ, որպէս զի հակառակորդները լռեցնելէ և ամչցնելէ ետքը համարձակ կատարէ խնդրուած բժշկութիւնը։ Յիսուսի պատճառաբանութիւնը միշտ օրինակով է, և օրինակն ալ այս անգամ ջրգողին ջրային հիւանդութեան նմանողութեամբ կը կոչէ։ «Ինչ կ'ըսէք, կ'ըսէ, օրինաց վարդապետներ, արժա՞ն է արդեօք շաբաթ օրով այդ հիւանդը բժշկել»։ Փարիսեցիներ կը լռեն, նշանակաւոր լռութեամբ մը, իբր թէ ըսել ուզէին —Աս ալ հարցնելու բան մըն է՞—։ Յիսուս վրայ կը բերէ. «Անդրամ ինծի ըսէք, եթէ ձեզմէ մէկուն էշը կամ եզը շաբաթ օրով ջրհորի մը մէջ իյնայ, արդեօք կենդանին մինչեւ միւս շաբաթ ջրհորին մէջ կը թողուք, որ խղդուի, թէ ոչ անմիջապէս շաբաթ օրով ալ ամէն միջոց կը գործածէք, որ շուտով կենդանին ջրհորէն հանէք և ազատէք»։—Այդ հարցումին պատասխան չգտան և լռեցին փարիսեցիները, ոչ թէ խրատ, այլ կատարեալ ամօթապարտ լռութեամբ մը։ Յիսուս իր նպատակին հասած էր, և իր սիրելի սկզբունքը ուժգին կերպով պաշտպանած էր, թէ բարեգործութիւն մը ընելու համար շաբաթ օրուան պատուիրանը արգելք չկրնար ըլլալ։

Երբոր փարիսեցիք կը լռեն, Յիսուս համարձակ կերպով ջրգողեալը առջեւ կը կանչէ, և ձեռքը երկնցնելով զայն կը բռնէ և կը ցնցէ։ Հիւանդը կը բժշկուի, և Յիսուս զայն կ'օրհնէ և ճամբայ կը դնէ։

Աւետարանը այս տեղ ալ հրաշագործութեան հետեւանքը չպատմեր, այլ սքանչելի եղելութեան հետ սքանչելի վարդապետութիւնը յիշելով, ուրիշ խօսքի կ'անցնի։

ՔՆՆԱՍԷՐ

Ե՞րբ է Սիրելու ժամանակը

ԳՐԱԳԻՏՈՒՀԻԻ ՄԸ ՆԿԱՐՄԻՔԸ

Վերջերս Փարիզի մէջ հրատարակուեցաւ գեղեցիկ վէպ մը, «Սիրելու ժամանակը», հեղինակութեամբ Տիկին տը Ռէնիէի, ծանօթ բանաստեղծ Հանրի տը Ռէնիէի կինը և ողբացեալ բանաստեղծ Հէրէտիայի դուստրը, որ հաւասար յաջողութեամբ մշակած է արձակն ու ոտանաւորը, Ժերար տ'Ուվիլ կեղծանունով։ Այդ վէպը կը դառնայ փափուկ ու գրաւիչ նիւթի մը շուրջը, որ աւելի մեծ հմայք կ'ազդէ զգայուն գրչին տակ գրագէտ կնոջ մը, որ փթթումն է շնորհալից ու տաղանդաւոր կեանքի մը։ Բարիզեան թերթի մը կողմէ եղած հարցումին վրայ, Տիկին Ռէնիէ հետեւեալ սրամիտ յօդուածով պատասխանած է, ուր համակրելի գրագիտուհին կը խօսի սիրելու ժամանակին վրայ։

Լաֆոնթէնի մէկ առակը՝ Երկու Աղաւնիները վերստին կարդացած միջոցիս միտքս ինկաւ գեղեցիկ խորագիրը։ Լաֆոնթէն, այդ փափուկ ու սիրուն քերթուածին վերջը մելամաղձոտ կերպով կը հարցափորձէ ճակատագիրը և մաղիք կ'ըսէ. «Սիրելու ժամանակը անցա՞ւ արդեօք»

Ուրեմն ո՞րն է սիրելու ժամանակը։ Կեանքի մէկ որոշ շրջանին մէջ կը գտնուի՞ միթէ։ Այնպէս կը կարծեմ թէ որոշ ժամանակաշրջան մը չունի։ Ոմանց համար շատ կանուխ այդ ատենը և շատ կարճատեւ կ'ըլլայ. ուրիշներ ուշ կը սիրեն, բայց իրենց ամբողջ կեանքին մէջ կը սիրեն։ Կը պատմեն թէ Նինոն տը Լանգլօ սիրուած է այն ատեն երբ պառաւ էր արդէն. Միւլի տը Լէսբինաս, ո՛չ երիտասարդ էր և ո՛չ ալ գեղեցիկ, բայց սիրելով մեռաւ. Պէնժամէն Քօնսթան, երիտասարդ ըլլալով հանդերձ, խենթի պէս սիրահարուեցաւ Տիկին տը Շարրիէրի, որ կրնար մօրը տեղ անցնիլ. Կէօթէ ու Ռուսօ՝ իրենց կեանքին վերջը սիրահարուեցան, առաջինը՝ Պեթթինա տ'Արնիմի, իսկ վերջինը՝ Տիկին տ'Ուտըթօթի. ոչ ալ ծաղրելի գտաւ այդ բանը։ Շաթօպրիան, վաթսուն տարեկանին, տաք գլուխ երիտասարդի մը պէս սիրեց գեղանի Հօրթանս Ալլար տը Մերիթէնը, և այս վերջինն ալ հմայիչ յիշատակ մը պահեց միշտ իր ծեր սիրահարէն։ Կարելի է աւելի կամ նուազ երեւելիներ յիշատակել, որոնք պիտի ապացուցանէին թէ սիրելու ժամանակը շատ երկարատեւ կը դառնայ, երբ մանաւանդ փոխուի մի բոց առարկան։ Սակայն բացառութիւններ կան, ինչպէս Ֆիլէմոն ու Պօսի, որոնք մինչեւ իրենց կեանքին վախճանը, հաւատարմօրէն պահեցին առջի սէրը, նոյն իսկ ծերութեան մէջ։ Կարգ մը կիներ միշտ սիրուած են, և անոնք երբեմն կը սպասեն որ իրենց երիտասարդութեան շրջանը անցնի, հասկնալու համար թէ սիրելու ժամը հնչա՞ծ է վերջապէս։ Սիրելու ժամանակաշրջանը ո՞րն է։ Ամէն ատեն գարուն, ամառ, աշուն և նոյն իսկ ձմեռ... Տաֆնիս ու Քլօէի չէ վերապահուած միայն։

* *

Արդ, ինծի կը հարցնեն թէ ճշդիւ ե՞րբ կը սիրէ մարդ. խոնարհաբար պիտի պատասխանեմ թէ չեմ գիտեր, որովհետեւ կեանքը այլազան է և մարդիկ՝ զանազան։ Բայց ամէն պարագայի մէջ՝ ո՛րն ալ ըլլայ սիրելու ժամանակը, ինծի այնպէս կը թուի որ ամբողջ կեանքին մէջ այդպէս կրնայ կոչուիլ այն վայրկեանը, ուր ամէնէն աւելի երանութիւն կամ յուսահատութիւն կը զգայ մարդ։ Կը բաւէ լսել քանի մը պատմութիւններ կամ մանրուքներ, կարդալ նամակներու հաւաքածոներ, յիշատակագիրներ, վէպեր և ներկայ գտնուիլ թատերախաղերու կամ ականջ դնել մտերմական խօսքերու, իսկոյն համոզուելու համար թէ սիրելու ժամանակը կրնայ այնքան ողբալի ըլլալ որքան հեշտալի։

Պէտք է յստակատեսութիւն ունենալ կեանքի մէջ, լաւ կազմակերպել սիրելու ժամանակը և օգտուիլ անկէ։ Բայց մարդոց մեծ մասը աւելի՛ դիպուածին կը պարտին իրենց զգացած գոհունակութիւնը քան թէ իրենց անձին։ Անփութօրէն կը ձգեն որ գեղեցիկ ժամերը սահին արագօրէն և անդարձ կերպով խոյս տան։ Շատ մարդիկ ընտրութիւն ընել չեն գիտեր։ Սրտապէս՝ կան կարգ մը կիներ, որոնք իրենց բնաւ չվայլող գլխարկ մը կը դնեն, և կամ թէ փետուրներով ու ծաղիկներով զարդարուն գլխարկի մը կը հաւնին, մինչ դէմքերնուն գացող գլխարկը կրելու կը դժկամակին։ Սրտի խնդիրներու մէջ՝ այդ միեւնոյն կիները, կա՛մ իրենց մեղկութեան և կամ արտակարգ դեգերումի մը պատճառաւ չեն ուզեր անձնատուր ըլլալ այն բանին, որմէ ամէնէն աւելի հաճոյք կը զգան։ Շատ անգամ իրենք ալ չեն գիտեր թէ ի՛նչ բանի կ'որձան. երբեմն կանուխէն իրազեկ չեն ըլլար այդ բանին և կը ձգեն որ սիրելու ժամանակը անցնի երթայ անօգուտ կերպով։ Կան մարդիկ որոնք կրնան երջանիկ ըլլալ, բայց... կերպը չեն գիտեր և կամ համարձակութիւն չունին ատոր մէջ։ Մնաց որ՝ ամէնէն պարզ սէրն իսկ իր փոթորիկներն ունի. չէ՞ մի որ Տաֆնիս, սիրոյ մէջ մարզուելու համար, Քլօէն խաբած է։ Ճակատագիրը հազարումէկ ծուղակներ կը լարէ ամէնէն անբիծ սէրերուն առջեւ իսկ. ամէնքս ալ Ռոմէօ և Ժիւլիէթի սուգը կրած ենք, ու Բօլի հետ ողբացած ենք Վիրժինիի մահը. ամէնքս ալ անգամ մը Պերէնիսը պաշտող Տիտոսը և Ռոտրիկ ու Շիմէնի տառապանքները զգացած ենք։ Գալով այն սիրահարներուն, որոնք անդաւաճան կը մնան միշտ, բաւարար կերպով զիրար կ'ըմբռնեն միթէ, երկար ատեն քիչ մը երջանկացնելու համար զիրար։

* *

Նախանձ, խղճի խայթ, ցաւ, վիշտ, սիրոյ բոլոր տառապանքը այն ատեն կը գործուին, երբ մարդ կը սիրէ։ Անամպ զուարթութեան ժամանակամիջոց մը չէ ատ, մարդկային խռովայուզութեանց նաւահանգիստը։

Այդքան ծանրակշիռ խնդիրներ չեմ յարուցած գրքիս մէջ և ոչ ալ մատնանիշ ըրած այն տարիքը, որ, իմ կարծիքովս, ամէնէն աւելի կը նպաստէ երջանիկ սիրոյ։ Իմ գրքիս մէջ այնպիսի գաղափար մըն ալ չեմ յայտնած, որով կարելի ըլլայ երկարաձգել սիրոյ տեւողութիւնը, չար աչքերէ պահպանել և երջանկութեան մեծ անձնդրին ծառայեցնել։ Այդ անձնդրին է որ կը լեցնէ երիտասարդներուն սիրտը, որոնք սիրոյ զուարթութեամբ միայն կը զեղուն և գոհացում կը գտնեն։

Գողտր ու սխուր պատմութիւն մը ըրած եմ գրքիս մէջ, փորձելով բացատրել թէ մարդ պէտք է պայման տանէ իր ներքինը և այնպիսի ուրախութիւններ վայելէ, որոնք շուտ ձեռքէ կ'ելլեն։ Իմ վէպիս հերոսուհին — մտահոգ ու աշխարհի իբաց անտեղեակ — այնպիսի տարիք մը ընծայած եմ, որ սիրոյ ապերախտ շրջանն է, ուր կինը ձախաւերութիւն կը գտնէ իր զգացումներուն մէջ, կեանքի հանդէպ երկչոտ կը դառնայ, աչքապուկ կը խափայ։ Այդ տարիքին մէջ է որ շատ մը կիներու հրացեկ աչքերը կը կուրնան սիրով։

Դեռատիներու համար դժուար չէ՞ ճանչնալ սէրը, ճշմարիտ սէրը, որ երբեմն

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — 15 —

ՊՕԼ ՄԱՐԿՐԻԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

Դ.

ՓՆՏՌՏՈՒՔ

Ինչո՞ւ համար Տիկին Տանտրէ խոյս տուած էր իրեն չվերաբերող տղու մը հետ։ Տարբեր մեկնութիւն մը չէր կրնար տրուիլ այդ մեկնումին։ Ո՞ւր պահուըտած էր ան։ Ո՞ւր պահած էր փոքրիկն Մատլէն, մինչ իր զաւակը պատանդ կը մնար Պ. Միթրի ընտանեկան յարկին տակ։

Ե.

ԳՈՐԾԸ ԿԸ ԿՆՃՌՈՏԻ

Բժշկական վարքին կինը, Պուրկինեօնցի սանուհին և փոքրիկ Ժաքի ընկերակցելէ յետոյ, թաղին մէջ այցելութեան գացած էր (այն ատեն Զօէ Բարբազարի հանդիպած էր)։ Արդ, Տիկին Տանտրէ շատ հեռու կը գտնուէր ենթադրելէ թէ այդպէս հեռանալով բողոքին կը ձգէր գործը, թէեւ ինք շատ աչալուրջ ըլլար և առաւօտէն մինչեւ իրիկուան չբաժնուէր մանկիկին քովէն։ Իր քաղցր անձնուիրութեան և հաւատարիմ պաշտպանութեան մէջ ո՛չ մէկ բնազդ իրեն իմաց չէր տուած թէ վտանգ մը կը սպառնար իր պաշտպանութեան յանձնուած տղուն։ Տիկին Տանտրէ իր զաւկին պէս կը սիրէր այդ մանուկը, որուն ծնունդը գաղտնիքով մը շրջապատուած էր. այդ պատճառաւ կը պաշտպանէր անոր կեանքը մէ։ Քանիցս դող ելած էր երեւակայական կամ հաւանական վտանգներու առջեւ, և քանի՛ քանի՛ անգամներ փոքրիկին անուրջին վրայ ծռած էր, ցնծալից անձկութեամբ մը զգալով իր պատասխանատուութեան ծանր բեռը։ Ինք կը լուար ու կը հագուեցնէր տղան, ամէն վայրկեան խիստ հսկողութիւն մը կատարելով անոր վրայ։

Այդ պահուն ալ բացակայած էր, Պուրկինեօնցի սանուհին վրայ վստահութիւն ունենալուն համար. բնաւ չէր կասկածած թէ հանդարտիկ դարաստանին և փողոցին մէջ ցաւալի բան մը կրնար պատահիլ, այն ապահովութեամբ թէ տղեկնուն մեծ ուշադրութիւն կ'ընէր կառքերուն։

Տիկին Տանտրէ բարձրահասակ և անփայլ մորթով թխագեղ մըն էր ու սեւ մազեր ունէր։ Իր արդուզարդին մէջ կը տեսնուէր խիստ այլ ճաշակաւոր պարզութիւն, որ տանձէն արտաքին կնոջ մը պատշաճ է, երբ չուզեր ամէնուն ուշադրութիւնը գրաւել։ Այն օրէն ի վեր, երբ իր թոռի ամուսինը, Բիէր, մարքիզին անտառապահներուն կողմէ արեան լճի մը մէջ գտնուած էր անտառին մութին վրայ, ծոծրակը հրացանի հարուածէ մը ջախջախուած, իր ծանր սուգը անցնելէն լուռ պէս, մութ գոյն զգեստներ միայն կը կրէր այլեւս։ Իր հոգիին մէջ խոր տխրութիւն մը կար, որուն քողացումը ի յայտ կուգար ծոնդրութեան ու քաղցր դէմքին վրայ։ Կրնար նորէն ամուսնանալ, քանի որ հաճելի տեսք մը և համեստ այլ բաւարար նիւթական վիճակ մը ունէր։ Բայց նախընտրած էր հաւատարիմ մնալ հանգուցեալ ամուսնոյն սիրելի յիշատակին։ Ուրիշ պատճառ մըն ալ զինքը կը ստիպէր այդ կարուկ ընթացքին հետեւելու. այսինքն առանձնած վստահութեան պաշտօնը, որով փոքրիկ Ժաքի նուիրուած էր։ Այդ պզտիկին համար կ'ըսէր թէ զաւակն էր իր մէկ քուզինին, որ վաճառականի մը հետ ամուսնացած և Չին գացած էր։ Իբր բանաւոր պատճառ կ'աւելցնէր թէ Ժաքի ծնողքը չէին ուզած այդքան երկար ճամբորդութեան մը տաղտուկներուն ենթարկել իրենց մանուկը և թէ մէկ քանի տարիէն իրենց քով պիտի առնէին, երբ Ֆրանսա ճամբորդէին։

Տիկին Տանտրէի ցանցառ ծանօթները հաւատ ընծայած էին այդ խօսքերուն, որոնք արտակարգ ու վիպային կացութիւն մը կը պարզէին։ Այրին, նախկին անտառապահի մը կինը պարզապէս, հպարտութիւն կը զգար այդ կացութիւնը փրկելով կացութիւն մը որուն հետ կապ ունէին Ֆրանսայի մեծ գերդաստաններէն մէկուն պատիւը և կեանքն ու հանգստութիւնը Օրօր տը Մօրալ մարքիզուհիին, որ իր պաշտպանն ու կաթնքոյրն էր։

Տիկին Տանտրէ, երկաթուղիի ճամբէն և Օթէօյլ փողոցէն յառաջանալով, Էրլանժէ փողոցը հասաւ։ Նորաշէն տուն մը, կղզիացած երեւոյթով, հոն կը կանգնէր պարտէզներու միջեւ։ Ցամբօրէն ելաւ հինգերորդ յարկը և դուռին վրայ կանգ առաւ։ Դրան մօտ գտնուող պղնձէ տախտակի մը վրայ աս բառերը կը կարդացուէին. Տօքթօրուհի Վէրա Նիսօֆ, և տակը. խորհրդակցութիւններ ժամը 1էն 3։ Դրան զանգակը հնչեցուց և տան տիրուհին եկաւ անձամբ բանալ դուռը. մանկամարդ աղջիկ մըն էր, մուգ գոյն, երկայն ու պարզ վերարկու մը հագած։ Ոսկեայ ու գունատ դէմքը, հասած չքնաղութիւններով, կը ցոլացնէր պղպջուն պէս կապոյտ երկու աչքերու փայլը, որոնք եզական աղուութեամբ մը կ'ազնուացնէին ամբողջական էութիւնը։

— Ա՛հ, ո՛ւր էք, Ժանն, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը շատ աղուոր ձայնով և ուրախ բարեւով։ Ներս մտէ՛ք. ձեզի կը սպասէի արդէն։

Տիկին Տանտրէի ձեռքը այնպիսի ջերմօրէն կերպով սեղմեց որ կը հասկցուէր թէ երկու կիները գորովի ու յիշատակի ի՛նչ զօրաւոր կապերով միացած էին իրարու հետ։ Իրար կը ճանչնային այն աւելի օրուընէ ի վեր, երբ Բիէր օրհասական վիճակի մէջ փոխադրուած էր դեղատան մօտ գտնուող պարտէզ, ուր կը բնակէին այր և կին։ Տարաբախտ կնոջ համար անմոռանալի տեսարան մըն էր Բիէրի անշարժ մարմինը, որուն գլուխը և թեւերը տակաւ էին։ Երկու պատանիներ ու ծերուկ տնտեսապահ մը Բիէրի ուսերէն և ոտքերէն բռնած էին։ Տիկին Տանտրէ խենթի պէս առաջ նետուած էր, գոչելով.

—Բիէ՛ր, Բիէ՛ր... Աստուած իմ, սպաննե՛ր են։

Մանկամարդ կինը գիտէր թէ իր ամուսինը ամէն օր կեանքը կը վտանգէր իր քննչական պաշտօններուն մէջ, ուր կը ջանար ձերբակալել համբաւաւոր Ռապէները, այդ կողմերու ամէնէն վտանգաւոր գողերէն մէկը։ Արդարեւ, կարիճ Բիէր նոյն իսկ արիւն թափած էր՝ իր անձնուիրութեանը զոհ երթալով հանդէպ իր տէրերուն, տը Մօրալ մարքիզին ու մարքիզուհիին։

—Շո՛ւտ բժիշկ մը կանչեցէ՛ք, աղաղակած էր մանկամարդ կինը, յուսահատութեամբ գալարելով ձեռքերը։

Ծերուկ անտառապահ Լանտրի կը պատասխանէր.

—Տղաս Բուշ-Թօրթ գնաց՝ բժիշկ բերելու համար։ Բաղդութիւն ունեցի՛ր։

Տիկին Տանտրէ իր ամուսնոյն անկողնոյն քով ծնրադրած էր, ուր հոգեվարքի հեծեծանքներ կ'արձակէր Բիէր։ Մարդ կը մեռնէր, տեսնելով որ մէկ վայրկեանի մէջ կ'անէանար այդքան երիտասարդական ուժ, այդքան կորովի գեղեցկութիւն։ Մերթ Բիէրի մարմինը կը ցնցուէր ջղաձգական ընդոստ շարժումներով, մինչ ոսկալի կապուտութիւն մը կը տարածուէր դէմքին վրայ, որ զգալապէս կը նիհարնար ու կապարագոյն կը դառնար։ Նրբահասակ և իշխանական երեւոյթով կին մը, վարդագոյն լինօնէ զգեստին մէջ վայելուչ ձեւ մը առած, սենեակին մէջ խոյացած էր շնչասպառ, ինչպէս կը տեսնուէր ժանեակներով զարդարուն լանջքին ելեւէջէն։ Օրօր մարքիզուհին էր։ Վիրաւորեալը տեսնելուն պէս՝ աչքերը լեցուած էին արցունքներով։ Ու այլայլած, սրտի խռովութեամբ մը կուրծքին վրայ սեղմած էր կաթնքոյրը, իր մանկութեան ընկերուհին, խոնարհ այլ միշտ անձնուէր բարեկամուհին։

—Օ՛հ, Ժանն, խեղճ Ժանն։ Կարելի՞ բան է նմանօրինակ դժբախտութիւն մը։

Ու իր կնոջական ջղագրգռութիւնը զսպելով, առանց հոգ ընելու որ զգեստը ու ձեռքերը կ'աղտոտէին, Տիկին Տանտրէի աջակցութեամբ, մարքիզուհին սրբած էր վիրաւորին ծոծրակէն հոսող արիւնը։ Բայց այդ խնամքները անօգուտ էին, քանի որ օրհասականը հեծիւն մը իսկ չէր արձակեր։

(Շարունակելի)

տեսուն փոխելով կ՚ըլլայ գորով, հրապոյր, անհունք, քաղցրութիւն, բարեկամութիւն կամ սրախօսագիտութիւն... Զիրար չեն հասկնար... Բայց ամէնէն խորաժանկներն ու առանձնաշնորհեալները կը կառչին... Երիտասարդութիւնը այն աստիճան փութկոտ և տենդոտ տրամադրութիւն ցոյց կուտայ սիրելու մէջ որ իր ժամանակը հասած կը նկատէ սիրելու: Յարերդուտր ու ցաւագին ժամանակ մըն է աս, թէև միամիտ յոյսերով օրօրուն մարդիկ խանդավառութեամբ գանեն սիրոյ այդ շրջանը:

Հեշտին ու անգութ տառապանքներով չարչըրուող հերոսներուս քով դրած եմ երկու բարի և խելօքիկ ծերունիներ, որոնք երջանիկ ու հանդարտիկ կեանք մը կը վարեն. առանց «սիրելու ատեննին» անցուցած ըլլալով՝ բարեկամութիւնը միայն կը մշակեն: Սէրը բարեկամութեամբ միայն պէտք է վերջանայ և ո՛չ թէ անով սկսի, որովհետև այն ատեն դժուար կ՚ըլլայ հասկնալ և ընդունիլ թէ՝ այդ հանդարտիկ, շինիչ ու հմայիչ զգացումը սիրոյ փոխուա՞ծ է թէ ոչ, այսինքն բանաւութեան, ախտութեան և յաճախ թիւրիմացութեան:

Նախանձելի՛ կը համարուին թէ մեղքցնելու արժանի են այն անձերը որոնք ուշացած են աւելի կամ նուազ երկարատև այդ շրջանը, որուն պահանջներուն համաձայն, զոր սէրը ունի:

* *

Սիրելու ժամանակնին անցուցած ծերեր իրաւունք ունին քաղցր հանգստի մը՝ իրենց անդորր ծերութեան մէջ, որովհետև վրիպումներով, հաճոյքներով ու վշտերով վճարած են կեանքի և սիրոյ հարկը: Յաջորդաբար նպաստաւորուած կամ խոչընդոտուած են կեանքէն, և ի վերջոյ կը հանգչին, մահուան սպասելով:

Առած մը կ՚ըսէ. «Երջանիկ մարդիկ պատմութիւն չունին:» Նոյնը առած մը չէ՛ ասիկա: Երջանիկ մարդիկ պատմութիւն մը ունին. իրենց ներկայ երջանկութիւնը երբեմն կազմուած է անցեալ աղխուութիւններէ. երջանիկ մարդիկ պատմութիւն չունին, բայց կը յիշեն իրենց երբեմնի կեանքը: Եթէ երբեք իմ ծերուկ Բաուգալ Պլամէօրս ու ազնիւ տիկին Լա Շարմօթս անգոյթ փիլիսոփայութեամբ մը կ՚ըմբռնեն ազնոր իրիկունը, պատճառը աս է որ ատեն մը չատ կամ քիչ սիրած են. Նոյնպէս չատ կամ քիչ տառապած են: Իրենց սպացնցները ընծայած են անոնք և կրնան հանդարտօրէն ջնջել յիշատակներու վառ կրակով, առանց դող զգալու՝ երբ դուռ մը կը բացուի, առանց գունատելու՝ երբ նամակ մը կը բերուի, առանց կարմրելու՝ երբ ձայն մը կը լսուի: Անոնք սպառած են բոլոր յուզումները, մոխրած բոլոր խնայողութիւնները իրենց զգացողութեան զանձանակին. այնքան զգայականութիւն ունին որքան պէտք կայ՝ երիտասարդներու մտայուզումներով չահագրգռուելու համար, այնպիսի երիտասարդներու որոնց զուարթ չեն: Զուարթութիւնը կարծես առանձնաշնորհումն է տղոց և այն կարգ մը ծերունիներուն, որոնցմէ առաջինները բան մը չեն ըրած տակաւին, մինչ վերջինները ամէն չուան կտրած են... բացարձակապէս միտք դրած եմ չխառնել նեղսիրտ ու անհամբոյր ծերուկներով: Կը զգամ թէ անսերդոր վարմունք մը կ՚ունենան ծերերուն նկատմամբ, և թէ յանկուցիչ վայրկեան մը է այն պահը, երբ ալերը և պառաւները կը զգան թէ անիրաւոր ապրած են, առանց խնայելու իրենց արցունքներն ու արտին որափումները: Այն ատեն մարդ վերյուշումներ կ՚ունենայ ինքնամփոփ ու մտովի կ՚ըսէ, քիչ մը մելամաղձիկ ու ապահովւած. «Սիրելու ժամանակը անցած է արդէն:»

Թարգմ. ԶԱՐԵՀ ՆՍՄՑԻ

ԱՌՈՂՋԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ճմռթքած զգեստները, մանաւանդ բրդեղէնները, շտկելու համար պէտք չէ արդուկել զանոնք, վասն զի փայլուն և ողորկ բիծերու երեւոյթ մը կ՚առնեն արդուկուած տեղերը: Այդպիսի զգեստներ արդուկուածի պէս կ՚ըլլան և նոյն իսկ ամէնէն խիստ ծալքերն ու ճմռթուքները կը հարթուին, եթէ մառանին մէջ աստառաղէն կախուին: Կարելի է մաքուր ու թաց ապանդով մը թեթև կերպով թրջել շատ ճմռթքած տեղերը:

Painkiller

Ամէն ցաւերու դարման ամերիկեան համբաւաւոր դեղ: Կեանքի օրապահիկը այնքան կարեւոր և պիտանի չէ որքան

"ՓԷՆՔԻԼԼԷՐ,,Ի (ՑԱՒԱԲՈՅԺ)

մէկ շիշը, որ կարող է բժիշկներու չատ մը այցելութիւններէն ազատ պահել մարդ:

Փորհարութիւն, աղիքներու բորբոքում, որովայնի ցաւեր, ճճիներու և ոսկորներու խայթուածք, այրուածք, ճմլուածք և այլն ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ: Կը գործածուի նաև յօդացաւի, ջղատապի եւ ամէն ջղային ցաւերու համար:

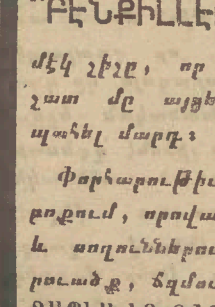

Կը ծախուի ամէն դեղատան և Սօսիէթէ Բօ-Օպէրաթիվի քով:

Մեծաւաճառ եւ գործակալութիւն Պոլիս ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ԽԱՆ Թիւ 19

52—17

«ԱՐԵՒԵԼՔ» Խասգիւղի մէջ ամէն օր կը ծախուի Հալէպը Օղլուի ձուլամատոյցը ծխավաճառ Մանկասար աղայի խանութը:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ԽՐԱԽՈՒՆՔԸ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը ուրբաթ օրը զբաղեցաւ օրինագիծով մը, որ կը վերաբերէր աշխատութիւն չունեցող գործաւորներուն: Այդ վիճաբանութիւնը, խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ, մեծ հետաքրքրութիւն պատճառեց, քանի որ բացարձակ խզում մը առաջ եկաւ ազատական նախարարութեան և Երեսփ. Ժողովին ընկերվարական գործաւորական խմբին միջև: Միւս կողմէ ազատական կուսակցութեան ծայրայեղները այժ տուին վերոգրեալ օրինագիծին, զոր նոյն իսկ այդ կուսակցութեան պատկանող երեսփոխան մը ուրբաթ օրը ներկայացուց Երեսփոխանական Ժողովին: Հօկում մը տիրեց հաւատալու թէ գանձային Նախարար Պ. Ասքուիթ, որ այս միջոցիս ազատական կուսակցութեան գլուխը կը գտնուի, տնօրէն է նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնէն աւելի նուազ հաշտարար ընթացք մը հետևիլ ազատական կուսակցութեան ընդդիմացող զանազան խումբերու ծայրայեղներուն դէմ, ինչպէս յայտնի է, Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնի հիւանդութեան հետևանքով է որ իշխանութիւնը Պ. Ասքուիթի ձեռքը մնացած է: Անգլիոյ առարկայ եղած օրինագիծը, այդ մասնաւոր չահէն զատ, ուրիշ ընդհանուր չահ մըն ալ ունի. Արդարև կը հաստատուի թէ ընկերվարական տեսակէտով տնտեսական ամէնէն ծայրայեղ միջոցն է որ կ՚առաջարկուի Անգլիոյ Խորհրդարանին: Օրինագիծը կը տրամադրէ որ Պետութիւնը պարտաւոր ըլլայ գործ մը հայթայթել աշխատելու փափաքող ամէն մարդու և կամ, երբ տրամադրելի գործ մը չըլլայ, գործաւորին կամ անոր ընտանիքին անդամներուն ապրելու միջոցները հայթայթել: Օրինագիծը նաև կը տրամադրէ զանազան յանձնաժողովներ հաստատել, որոնց պաշտօնը ըլլայ անոր կազմակերպութիւնը և կիրառումը: Սակէ զատ անոր յօդուածներէն մէկը կը տրամադրէ թէ այն պարագային երբ գործաւոր մը իր թերութեամբը մինչև անգործ մնայ, վեց ամիս արգելափակ պիտի ըլլայ և աշխատութեան պիտի բռնադատուի: Օրինագիծը ներկայացնող Պ. Ուիլսըն ըսաւ թէ իրրև սկզբունք պէտք է ընդունիլ որ աշխատութեան խնդիրը ազգային չահեկանութիւն մը ունի: Գործաւորական ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Մաք Տօնըլտ ըսաւ թէ ազատական կուսակցութեան անդամներէ ոմանց մտահոգութիւն կը պատճառէ իր պատկանած կուսակցութիւնը, սակայն այդ մտահոգութիւնը չափազանցուած է: Օրինագիծին պատճառական ծախքին տարեկան քանակութիւնը Տրէզօրի նման դրամատան մը ծախքէն աւելի բան մը պիտի չըլլայ: Պ. Ճօն Պըրնս, գործաւորական կուսակցութենէն, բացարձակապէս ընդդիմացաւ եղած այդ առաջարկութեանց և, ընկերվարական գործաւորական կուսակցութեանց բուռն ընդմիջումներուն մէջէն, յայտարարեց թէ իր կարծիքով ծրագրեալ փորձերուն արդիւնքները ծախսուած դրամները պիտի չարժեն: Գանձային Նախարար Պ. Ասքուիթ յայտարարեց թէ օրինագիծը եթէ ընդունուի, փոխանակ կացութեան դարման մը ըլլալու, աւելի պիտի ծանրացնէ զայն: Պ. Ասքուիթ յարեց թէ Նախարարութիւնը ամէն ջանք պիտի ընէ իր կողմէն առաջարկութիւններ ներկայացնելու Ժողովին: Վերջապէս այդ օրինագիծը մերժուեցաւ 116ի դէմ 265 ձայնով, վասն զի ընդդիմադիր կուսակցութիւնը այժ տուաւ Նախարարութեան: Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը 670 երեսփոխաններէ կը բաղկանայ, որով այդ քուէարկութեան մէջ ձեռնպահներուն թիւը բաւական տուար է: Այդ ձեռնպահները ամէնէն աւելի կը կազմեն արմատական կուսակցութեան երեսփոխանները, որոնք իրենց շրջանակներուն մէջ իրենց մրցակից ունին գործաւորական կուսակցութիւնը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ռայխսթակին մէջ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին նկատմամբ վիճաբանութիւն կատարուելուն առթիւ Ֆօն Պիւլով իշխանը պիտի պատասխանէ՝ արտաքին քաղաքականութեան մասին ըլլալիք հարցապնդումներուն, սակայն մտադիր չերեւար այդ մասին ընդարձակ յայտարարութիւն մը ընելու: Նախարարապետը և արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆօն Շէօն ներկայ պիտի ըլլան նոյն ելմտացոյցի վիճաբանութեանց միջոցին և երկուքն ալ Վիլհէլմ կայսեր հետ Վենետիկ պիտի չերթան: Այսու հանդերձ կարելի է որ Ֆօն Պիւլով իշխանը Վիեննայի մէջ Աւստրիոյ Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պարոն Էրէնթալի իր տալիք այցելութիւնը զուգադիպեցնէ Վիլհէլմ կայսեր վերադարձին, որ, ինչպէս յայտնի է, մայիսի սկիզբները Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր հետ պիտի տեսակցի Քորֆուէն վերադառնալու միջոցին: Վիլհէլմ Բ. ապրիլ 1ին Քորֆու պիտի ժամանէ և Պերլին վերադառնալէն առաջ, Միւրօզէնպերկի իշխանին և Շլայիցէն իշխանին դղեակները պիտի երթայ որսորդութեան համար. մայիս 30ին նորէն Պերլին պիտի դառնայ: Իսկ մայիսէն առաջ Վիլհէլմ կայսրը Քիլ երթալով, քիչ առաջ պիտի ձեռնարկէ Հիւսիսային ծովին մէջ կատարելիք պտոյտին:

— Գերման նշանաւոր տնտեսագէտ Ռիչար Ֆօն Քօֆման բրոֆէսօրը մեռաւ: Բեռլինի մէջ ծնած էր 1849ին: Վերջին անգամ քաղաքական տնտեսագիտութեան ուսուցիչ էր Պերլինի համալսարանին մէջ: Նշանաւոր հրատարակութիւններ ունի ելմտական հարցերու վրայ:

—Վիլհէլմ կայսրը հարաւային արևմտեան Ափրիկէի չքադրամը տուաւ Ֆօն Պիւլով իշխանուհիին և Պերլինի բարձր դասուն պատկանող ուրիշ մէկ քանի տիկիններու:

ՌՈՒՍԻԱ

Երկրին պաշտպանութեան յանձնաժողովը մերժեց ծովային նախարարութեան պահանջած 11,250,000 ռուբլիի վարկը՝ զրահաւորներու շինութեան համար: Յանձնաժողովը ընդունեց թէ գործոն նաւատորմ մը անհրաժեշտ է Ռուսիոյ, սակայն նաւատորմին վերաշինութիւնը անկարելի է ծովային պաշտօնարանին բոլորովին վերակազմութենէն առաջ:

—Վիլհէլմ կայսեր եղբայրը՝ Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը Մոսկուայէն Զարսքոյէ Սելօ ժամանեց՝ Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհիին այցելութիւն տալու:

—Վիպորկէն կը հեռագրեն թէ Թօրիկը ծովը քչեր տարեր է շրջակայ կղզիները աշխատող մէկ քանի ձկնորսներ: Սառուցահատ Սամբօ շոգենաւը ղրկուեր է՝ զանոնք գտնելու համար:

—Օտեսէն կը հեռագրեն թէ անցեալ գիշեր առատ ձիւն տեղացեր է այդ նահանգին մէջ: Ագարակի շէնքեր փլեր են ձիւնին ծանրութենէն և 30 հոգի հեղձամահ եղեր են:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Սղանֆուտր Ուաշինկթընի Թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ տեղւոյն ճապոնական դեսպան Պ. Թաքահիրայի հետ այն հակաճապոնական արտայայտութեանց համար որոնք Սան-Ֆրանցիսքօյի մէջ հաւանական է որ տեղի ունենան. երբ ամերիկեան նաւատորմը հոն ժամանէ, վասն զի այդ ժամանումը պիտի զուգադիպի ընտրութեանց միջոցին: Պ. Թաքահիրա մերժեց այդ տեսակ պատահականութիւն մը, ըսելով որ Ճապոն կը յուսայ թէ Մ. Նահանգները դաշնադրութիւններով երաշխաւորուած փոխադարձութեան միջոցները պիտի ընծայեն ամերիկեան երկիրները բնակող Ճապոնցիներուն: Պ. Թաքահիրա յարեց.— «Ճապոն կրնայ պաշտպանել իր հպատակները և պիտի չկրնայ ընդունիլ որ իր ու Մ. Նահանգաց միջև կնքուած դաշնադրութեան տրամադրութիւնները չյարգուին: Մնաց որ ճապոնական գաղթականութիւնը գրեթէ ամբողջովին դադրած է և այդ կերպով կարելի եղած է ըմբռնել Ճապոնի բարեկամակամութիւնը, որ մերժած է գաղթականներուն ուղած տեղագիրները և ամէն ջանք ըրած է ճապոնական գաղթականութիւնը դէպ ի Մեքսիգա և Քորէա դարձնելու: Ամերիկեան նաւատորմը եթէ Ճապոն այցելէ, անցեալ տարի Մ. Նահանգաց մէջ ճապոնական նաւաստաժներին եղածին չափ սիրալիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ:»

ԱԼԶԱՍ-ԼՕՐԷՆ

Շդր-գպուրկէն հեռեւեալը կը հեռագրեն Ֆրանսական թերթերուն.—Մէկ քանի օր առաջ Բօլմարի Թաղապետական ժողովը որոշեց քաղաքին մէկ հրապարակը Շէօրէ-Բէմէնէր կոչել: Այս առթիւ կը յիշուի թէ Թան քաղաքը, ուր ծնած է Շէօրէ-Բէմէնէր, Ֆրանսայի Մերսէյլին երբեմնի դեր-առաջապետը, նախ առաջ համանման որոշում մը տուած էր: Այսու հանդերձ նահանգին կառավարիչը, որուն հաւանութիւնը խնդրուած էր, չուզեց տալ խնդրուած արտօնութիւնը, վասն զի Շէօրէ-Բէմէնէր անունը համակերելի չէ Ալզասի համար: Շահեկան է դիտել թէ որ այդ կառավարիչը Հէէնլօէ իշխանն էր, Գերմանիոյ նախկին Նախարարապետին որդին, որ շնորհազուրկ եղաւ իր հօրը յիշատակները հրատարակած ըլլալուն համար:

ՔՈՒՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Քունի հիւանդութեան միջազգային համաժողովին երկրորդ նիստը, որ Լօնտոնի մէջ կը գումարուէր, յանկարծ դադրեցուց իր աշխատութիւնները, վասն զի զանազան տէրութեանց ներկայացուցիչները չկրցան համաձայնիլ պայմանագրութեան ծրագրին վրայ: Ֆրանսական ու իտալական ներկայացուցիչներ առաջարկեցին որ քունի հիւանդութեան վերաբերեալ աշխատութիւններուն ձեռնարկէ Բարիզի մէջ հաստատուելիք առողջապահական դիւանը: Գերման ներկայացուցիչները մերժեցին այդ առաջարկութիւնը, պահանջելով որ նոյն դիւանը Լօնտոնի մէջ հաստատուի: Ֆրանսացիները նախ չկրցան համաձայնիլ պայմանագրութեան ծրագրին վերաբերեալ ուրիշ կէտերու մասին: Համաժողովին նախագահը՝ Լորտ Ֆից-Մօրիս, միաձայնութեան չգոյութեան պատճառով, դադրեցուց համաժողովին աշխատութիւնները:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ռամպուեէի երեց Մաքէն աբբային յուղարկաւորութեան միջոցին բուռն միջադէպ մը պատահեցաւ: Վէռսայլի փոքր կղերանոցին մեծաւոր Բառօն աբբան, որ Վէռսայլի եպիսկոպոսին կողմէ ներկայ կը գտնուէր յուղարկաւորութեան, դամբանական մը խօսելով վախճանեալ եկեղեցականին գովեստը ըրաւ և սա միջադէպը յիշեց.— Նախագահ Պ. Լուպէ, որ Ռամպուեէ կը բնակէր, փափաք յայտնեց տեսակցիլ տեղւոյն երէցին հետ, սակայն Մաքէն աբբան այս պատասխանը տուաւ Պ. Լուպէի ներկայացուցիչին.— «Ըսէ՛ք ձեր տիրոջ թէ կաթոլիկ եկեղեցիին ուերումը ստորագրող ձեռքին բռնել պիտի չգայ:» Դամբանախօսը հազիւ թէ այս բառերը արտասանած էր, ներկաներէն շատերը եկեղեցիէն դուրս ելան բուռն յուզում մը մատնուած: Ռամպուեէի քաղաքապետը Պ. Ռու գերեզմանին մէջ վերջին հրաժեշտ մը տուաւ Մաքէն աբբային և քննադատեց Բառօն աբբային դամբանականը:

ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ԽԱՂ ՄԸ

Պուաթիէի Սիւաքին մէջ, մէկ քանի օրէ ի վեր, ըմբիշներ ամէն գիշեր այժմ արտասովոր փորձեր կը կատարէին: Անոնցմէ երկուքը կոնակի վրայ կը պառկէին ոտքերնին վեր առած. իրենց ոտքերուն ներբաններուն վրայ երկաթէ երկու լայն գերաններ դնել կուտային. անոնց վրայէն մեծ արագութեամբ կ՚անցնէր հինգ հոգի կրող ինքնաշարժ կառք մը: Այդ երկու մարդոց տոկացած ծանրութիւնը երեք հազար քիլոյէն աւելի էր: Հինգշաբթի իրիկուն երբ ինքնաշարժ կառքը պիտի անցնէր մարդկային ոտքերով կազմուած կամրջակին վրայէն, կառքը վարողը զգաց թէ կամրջակը կը կքէր: Ըմբիշներէն մէկը, կ՚երեւայ թէ անկէ առաջ կատարած փորձերէն յոգնած, տեղի կուտար: Երկու ապաքախտներն ալ մահուան անխուսափելի վտանգին տակ կը գտնուէին. Ինքնաշարժ կառքը, որ մեծ արագութեամբ ճամբայ ելած էր, չէր կրնար կենալ. կառքը վարողը, սակայն, միտքի արթնութիւնը չկորսնցուց. շարժիչ մեքենային աւելի այժ տալով առաջ քշեց կառքը. երկնաքարի մը պէս սուրաց և անցաւ կամրջակը, որ անոր անցնելէն ետքը փլաւ: Ինքնաշարժ կառքին արագութիւնը այն աստիճան էր որ անիւները հազիւ դպած էին գիծի տեղ ծառայող երկաթէ գերաններուն: Աննկարագրելի յուզում մը առաջ եկաւ: Երկու ըմբիշները պառկած էին երկաթէ գերաններուն մէջ: Հանդիսատեսները խելացնոր եղած էին. կիները կը մարէին. տղաք կը պոռային: Ընդհանուր խուճապ մը կը տիրէր: Իսկոյն օգնութեան փութացին խեղճ ըմբիշներուն, որոնք բարեբախտաբար մեռած չէին, սակայն մէկուն ոտքերը կոտրած էին և միւսն ալ ներքին անձնիլ ցաւերէ կը տառապէր. երկուքն ալ հիւանդանոց տարուեցան խղճալի վիճակի մէջ: Ինքնաշարժ կառքը վարողին գալով, իր առջեւ հազիւ հինգ մեթր տեղ ունէր. ուստի մեքենան գոցելով յաջողեցաւ կեցնել կառքը, որ կանգ առաւ սանդուխի մը առջեւ, ուրկէ վար պիտի գլլորէր:

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԴԱՏ ՄԸ

Շան դատ մը, որ գրեթէ ամբողջ Լօնտոնի ժողովուրդին հետաքրքրութեան առարկայ եղած էր, անցեալ չաբթու վերջացաւ. Սկովտիական գամփռ մը, որ կը պատկանէր Տէր եւ Տիկին Սմիթի, Լոնտոնի մէջ, երեք ամիս առաջ տանը դրանը առջեւ նստած էր, երբ Ուիլերմէնի անուն անցորդի մը վրայ խոյանալով սկսաւ քծնիլ և պոչովը այն աստիճան շոյել զայն, որ անցորդը կարծելով թէ մէկ քանի ամիս առաջ իրմէ գողցուած շունն էր այդ, բռնաբար դատարանին և անոր իրեն յանձնուիլը պահանջեց: Դատարանին մէջ ներկայ էին Սմիթ ամոլը, և Ուիլերմէն. շունն ալ, որ նոյնպէս ներկայ էր հոն, ամէն անգամ հնազանդելով տիկին Սմիթի հրամանին, իր քով կուգար քծնիլ, բայց նոյն բանը կ՚ընէր նաև Ուիլերմէնի: Այնպէս որ երդուեալները, երկար ատեն խորհրդակցելէ ետքը, վերջապէս որոշեցին թէ շունը Ուիլերմէնի կը պատկանէր. հետեւաբար դատարանին նախագահը հրամայեց որ շունը յանձնուի Ուիլերմէնի: Ասոր վրայ՝ Տիկին Սմիթ շատ յուզուեցաւ և շունը գրկելով իր էրկան հետ հեռացաւ դատարանէն: Ուիլերմէն տեսնելով որ ութ օր անցնելէն ետքը, շունը չյանձնուեցաւ իրեն, դարձեալ դատարանին դիմելով անոր յանձնումը պահանջեց, բայց Տէր և Տիկին Սմիթ մերժելով համակերպիլ, ձերբակալուեցան «դատարանին որոշումը յարգած չըլլալնուն» համար: Երեք չաբաթ արգելափակ մնալէն ետք, Սմիթեան ամոլին իրարու հետ տեսակցութեան թոյլ տրուած ատեն. այր և կին որոշեցին Ուիլերմէնի յանձնել շունը, և զայն յանձնելով ազատ արձակուեցան: Բայց շան կորուստը իրենց ընտանեկան տհանդուրժելի դժբախտութիւն մը համարելով, վերստին անոր տիրանալու համար այս անգամ ալ իրենք դատ բացին: Այս դատը տեղի ունեցաւ անցեալ չաբթու: Դատարանը լեցուած էր ունկնդիրներու խուռն բազմութեամբ, որոնք լսելու փութացած էին երդուեալներուն վճիռը: Գլխաւոր վկան դարձեալ շունն էր: Ուիլերմէն որ շղթայով մը կապած և բռնած էր գամփռը, նախագահին հրամանով արձակեց զայն, որ ուրախութեան արտայայտող հաչիւններով անմիջապէս Տէր և Տիկին Սմիթի վրայ խոյացաւ և շան յատուկ քծնումներով և շարժումներով սկսաւ անոնց ձեռքերը և երեսները լիզել, ինչ որ զանոնք վերստին տեսնելուն համար զգացած անչափ ուրախութեանը նշանն էր: Երդուեալները զայն տեսնելով, բեկանեցին իրենց նախկին վճիռը և ունկնդիրներու ծափահարութեանց տակ յայտարարեցին թէ շունը Տէր և Տիկին Սմիթի կը պատկանէր: Տիկին Սմիթ ուրախութենէն արտասուելով, գրկեց մէջ առաւ իր սիրելի շունը և մեկնեցաւ դատարանէն: Դատարանին առջեւ հաւաքուած բազմութիւնը բարձրաձայն կը շնորհաւորէր Տէր և Տիկին Սմիթը, որ անզաւակ ըլլալով, շատ կը սիրէին այդ շունը, և որուն համար, դատական ծախք, 3500 ֆր. ծախսած էին:

ԲՈԼՈՐ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1908Ի ԳԱՐՆԱՆ ՈՒ ԱՄՐԱՆ

Զգեստներ՝ արանց, կանանց եւ տղոց համար

Դիլաքիներ՝ «Էդուս»

Անգլիական եւ Ֆրանսական պօնէբըրի

Վիեննական սապիկներ

Ամերիկեան կօշիկներ

Մարօքէնէ նուրբ առարկաներ

Նուրբ անուշահոտութիւններ

Ճամբորդութեան առարկաներ

Պերճանքի առարկաներ

Փողկապներ, ձեռնոցներ, եւայլն, եւայլն:

ՇԹԱՅՆ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

ԴԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Պէյրութի նահանգին հաշուակալութեան միւմէյիզ Սըրիֆ էֆ.ին:

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ. — Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ բժշկական վարժարանին քաղաքային ճիւղին դասախօսութեանց վերատեսուչի օգնական դեր-գնդապետ Տօքթ. Իսմայիլ Ալի պէյի: Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Կղզիներու Թաղապետութեան ժողովին անդամ Միւթիպար Ասմանիտի էֆ.ի և չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Տիմիթրիատի էֆ.ի: Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան մանաւբաշխերու դիւանին քարտուղարներէն Մէհմէտ Ալի պէյի:

ՀԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութեան Պաշտօնական մէկ Ծանուցումը հետեւեալը կը ծանուցանէ.

«Մաքսատան զանազան ճիւղերուն և դիւաններուն մէջ իբրեւ անթոշակ պաշտօնեայ արձանագրուելու համար դիմում ընողներու թիւը այսօրերս խիստ շատցած է, մինչդեռ, ինչպէս նախապէս ալ ծանուցուած է, օրէնքին տրամադրութեան համաձայն, ծանօթ վարժարաններու շրջանաւարտներէն զատ ուրիշները չեն ընդունուիր և անոնք ալ, երբ պաշտօն մը թափուր մնայ, իբրեւ թոշակաւոր պաշտօնեայ մաքսային ծառայութեան մէջ կ՚ընդունուին. Միանգամայն այդ օրէնքին հրատարակութենէն առաջ մաքսային վերատեսչութեան դիւաններուն և մաքսատան ճիւղերուն մէջ ընդունուած անթոշակ պաշտօնեաները հարկ է ամէնէն առաջ պաշտօնի կոչել. ուստի որոշուած է թէ անոնց թոշակաւոր պաշտօնի կոչուելէն ետքը մինչեւ որ նոր պաշտօնեայ ընդունելու պէտքը չզգացուի, դիմողներուն մերժողական պատասխան պիտի տրուի: Հետեւաբար վերոգրեալ պարագաները կը ծանուցուին, որպէս զի պարապ տեղը դիմումներ չըլլան:»

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Պրէվզէի նախկին կառավարիչ վախճանեալ Հաքքը փաշայի կինը՝ Այիշէ հանըմ մեռած ըլլալով, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ, քաղաքային պաշտօնեաներու հանգստեան թոշակի սնտուկէն յատկացուածէն զատ, ելմտական գանձէն տոհմանուած 900 ղրուշի ամսաթոշակը հաւասար բաժինով տրուի անոր աղջիկներուն՝ Խատիճէ, Ֆէհիմէ ու Իսմէթ հանըմներու:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջև կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան և հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը, երէկ, գումարուեցաւ Պետական Խորհուրդին նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշայի նախագահութեամբ և Ռումանիոյ կողմէն եղած առաջարկութիւնները քննեց: Յանձնաժողովը վաղն ալ պիտի գումարուի և կը յուսացուի որ այդ քննութիւնները նոյն նիստին մէջ աւարտին:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.— Պելկրատէն կը հեռագրեն թէ Սքուպչինայի մէջ արտաքին գործոց նախարարեալին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին, Սերպիոյ նախարարապետ Պ. Բասիչ, եղած կարգ մը հարցումներու պատասխանելով, յայտարարեր է թէ Սերպիոյ քաղաքականութեան նպատակն է խաղաղութեան պահպանումը և թէ Օսմ. Տէրութեան և Սերպիոյ միջև յարաբերութիւնները խիստ բարւոք են և թէ Օսմ. Տէրութիւնը դիւրացուցած է Սերպիայէն դէպ ի Եգիպտոս անասնոց արտածումը: Պ. Բասիչ ըսեր է միանգամայն թէ Սերպիոյ, Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ ու Սեւ Լերան միջեւ ալ բարւոք յարաբերութիւններ կը տիրեն:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Մեծ-Եպարքոս Ֆէրիտ փաշա, երէկ իրիկուն, Անգլիոյ դեսպանատունը հանդիպելով, դեսպան Սըր Նիքօլաս Օ՚Քօնորի առողջութիւնը հարցուց:

—Սըր Նիքօլաս Օ՚Քօնորի վիճակը չէ բարւոքեր:

—Անգլիոյ դեսպանատունին հօրաքոյրը ու եղբայրը երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին:

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ. — Միսին գինները հետզհետէ կը բարձրանան: Երէկ գովըրճիքին օխան 13 ղրուշի ծախուեցաւ: Անցեալ տարի ձմեռը խիստ սաստիկ ըլլալով հանդերձ այս միջոցիս միսին գինը հազիւ այդ վիճակին հասած էին: Քաղաքապետութիւնը նկատողութեան առնելով գիներուն բարձրացումը, հարկ եղած միջոցները ձեռք առաւ՝ պէտք եղածին չափ ոչխար բերել տալու Կ. Պոլիս:

ՏԱՐ-ՈՒԼ-ԽԱՅՐԻ դերձակութեան աշխատանոցը ընդարձակելու և զայն աւելի չահաբեր վիճակի մը վերածելու համար, որոշուեցաւ նոյն հաստատութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովին անդամներուն թիւը աւելցնել, կրթական Նախարարութեան Խորհուրդին անդամներէն և նոյն նախարարութեան պաշտօնեաներէն մէկ քանին ալ անդամ կարգելով նոյն յանձնաժողովին: Գիշերօթիկ վարժարաններու պէտք ունեցած հագուստները նոյն աշխատանոցին մէջ պիտի պատրաստուին:

ԻԶՄԻՐԻ արհեստագործական Համիտիէ վարժարանին վրայ իգական սեռին համար ճիւղ մը պիտի աւելցուի որ յիսուն աշակերտուհիներ պիտի պարունակէ:

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ. - Ծանուցուեցաւ պետական բոլոր պաշտօնատուններուն որ կալուածական տուրքէ պարտք ունեցող պաշտօնեաներուն ամսաթոշակին մէկ քառորդը այդ պարտքին համար վար դնելու որոշումը անպատճառ գործադրուի:

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչական Խորհուրդը խորհրդակցութիւն կը կատարէ ամէն տարի երկու շոգենաւ շինել տալու համար Անգլիոյ մէջ: Այդ շոգենաւերը, որոնց անիւները քովէն պիտի ըլլան, 165 ոտք երկայնութիւն և 25 ոտք լայնութիւն պիտի ունենան: Նկատելով որ այն շոգենաւերը, որոնց անիւները ետեւէն են, թէ՛ շատ ծախքի կը կարօտին և թէ ուղեւորները անհանգիստ ընելու չափ կը ցնցուին, անիւները քովէն եղած շոգենաւերը նախամեծար պիտի համարուին: Անգլիոյ նաւաշինարաններէն շատերը յատակագծեր և այլն ղրկած են Շիրքէթի Խայրիէի վարչութեան, որ կը քննէ զայնս: Այդ մասին վերջնական որոշում մը տրուած չէ և խորհրդակցութիւնները կը շարունակուին:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը գրեն թէ անցեալ ուրբաթ օր առաջին ինքնաշարժ կառքը նոյն քաղաքը մտեր է: Այդ կառքին տէրն է Զարլս Կլիֆէն անուն Ամերիկացի մը, որ 1901ին աշխարհի շրջանը կատարելու ձեռնարկած է ինքնաշարժ կառքով և մինչեւ հիմա 37 երկիրներ այցելած է: Արշաւած 50,000 մղոնին 42,165ը աւարտած է: Եաֆայի ճամբով Երուսաղէմ ժամաներ է:

ԽԱՍԳԻՒՂԻ հրկիզեալներուն ցուցակը կայս. Պալատ մատուցուեցաւ:

—Սինակօկներու ու վարժարաններու մէջ և ուրիշ տեղեր պատսպարուած հրկիզեալներէն մէկ մասը Խասգիւղի մէջ գտնուած խոշոր ու պարապ տուն մը պիտի փոխադրուին և մնացածն ալ Խասգիւղի ու Պալաթու թաղին զանազան վայրերը պիտի տեղաւորուին:

— Լ. Հէրըլտ կ՚ըսէ թէ Նպարավաճառ Ավրամ Լէտն, որուն խանութէն ծագած էր հրդեհը, տեսնելով որ այդքան ընտանիքներու թշուառութեանը պատճառ եղած է, մէկ քանի օրէ ի վեր մելամաղձոտութեան ենթարկուած էր: Ավրամ Լէտն երէկ մեռեր է իր այդ վիճակին հետեւանքով:

— Ոստիկանութիւնը քննութեամբ հաստատած է որ այդ հրդեհը անուշադրութեան արդիւնք է:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Մոյրճէ շոգենաւը, ուր կը գտնուին գերման դրօսաշրջիկներ, Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց:

ՍԻՒԷՅԶԻ ջրանցքին 1907 տարուան հասոյթը, 1906ի հետ բաղդատելով, 7,800,000 ֆր. աւելի եղած է: Զուտ շահն ալ 1905էն աւելի է: Ջրանցքին վարչութիւնը 1905ին 114 ֆր. շահաբաժին տուած էր և երեք միլիոն ֆ.ի չափ գումար մըն ալ պահեստի դրամագլուխին վրայ աւելցուցած էր: Այդ գումարը 1906ին 3,800,000 էր և 1907ին ալ 4,200,000: Թէև հասոյթները աւելի են, սակայն ջրանցքին վարչութիւնը հիմակուընէ պիտի չկրնայ սահմանել 1907ի շահաբաժինը, վասն զի այդ մասին վերջնական որոշում մը այն ատեն պիտի տայ, երբ կատարելապէս ապահովուի թէ 1908ին ալ աւելի շատ շահաբաժին պիտի կրնայ տալ:

ՎԱՆԱՅ ծովին նաւավարներէն Յովհաննէս, երբ Վանէն Ախլաթ գաւառակի Աղաճ գիւղը կ՚երթար փայտ առնելու, փոթորիկի բռնուեր է. մէկ երկու օր ջուրին վրայ տատանելէ ետքը, նաւակը Խնուկիւրի եզերքի ժայռերուն զարնուելով ընկղմեր է, սակայն Յովհաննէս ու իր ընկերները ազատուեր են:

«ՍԹԱՄՊՈՒԼ» լրագրին վարիչ Պ. Բօլ Քաուչէ, որ իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար Զուիցերիա գացած էր, հոն մեռեր է, 52 տարեկան: Պ. Քաուչէ ուսուցչական պաշտօններ վարած է կրթական զանազան հաստատութեանց և մանաւանդ Արմաշի Դպրեվանքին ու Պէրպէրեան վարժարանին մէջ:

ՄԻՍԻՐ ՇԱՐՇԻՍԻՆ մէջ, երէկ, Մուհարրէմ անուն մարդ մը ձերբակալուեցաւ 15 ոսկինոց մատանի մը ծախելու զբաղած միջոցին: Այդ անձը չկրնալով հաստատել մատանին առած տեղը, Ոստիկանութեան Դիւանը ղրկուեցաւ:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ՓԼՕՐԻՑԷԼԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Գոհացում տալու համար ամէն կողմէ եղած խնդրանքներու, գեղարդ ջութակահար Ֆլօրիցէլ երրորդ նուագահանդէս մը պիտի տայ, զեղչուած գիներով, Պէրայի ձմեռնային Թատրոնին մէջ, վաղը գիշեր, 6/19 մարտ, իրիկուան ժամը 9¼ին. Գինները չափաւոր են. պէնուար 1½ և 1 օսմ. ոսկի, պէլ-էթաժ՝ 80 և 60 ղրուշ, օթեակ երկրորդ կարգի՝ 40, թիկնաթոռ՝ 25, նստարան՝ 15 և կալըրի՝ 10 ղրուշ: Տոմսակները կը ծախուին Թատրոնի կիշէն և Քոմանտինկերի երաժշտական վաճառատունը: Աւասիկ յայտագիրը.

Ա. ՄԱՍ	
ԹԱՐԹԻՆԻ	Վարիասիօն սիւր իւն Կափօր տը «Քօրէլլի». Քասանս տը Ֆլօրիցէլ Ֆօն Ռեօքէր
ՊԷԹՕՎԷՆ	Քօնսէր բուռ վիօլօն
Բ. ՄԱՍ	
ԼԷՔԼԷՐ	Սարապանտ է թամպուրէն
ՌԻՉԱՐՏ ՎԱԳՆԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ	Բարաֆրազ սիւր «Ռալյթրրո» Բրայզլըտ տը լ՚օբէրա «Տայ Մայսթէրզինկէր»
ՄԱՔՍ ՊՐՈՒԽ	Ադաճիօ
ՎԻՆԻԱՎՍՔԻ	Բօլօնէզ նօ. 2
ՍԱՐԱՍԱԹ	Ֆանթէզի սիւր «Քարմէն»

ԱԶԴ

Օսմանեան ապահովագրական ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նաղըմ պէյ, Սապրի պէյ և Պ. Էդգէն Վիդլի այսօրուընէ սկսեալ իր պաշտօնէութեան մաս չեն կազմեր և թէ իրենց կողմէ Ընկերութեան անունով եղած ամէն գործառնութիւններ չեղեալ պիտի նկատուին:

Կ. Պոլիս, 26/10 մարտ 1908

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂՈՒԱԾՆԵՐ ՍԻՆՈԴԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԷՆ. — Սինոդը Ղազախի կոնսիստորիային տեղեկագրին համաձայն հրամայեց բաժնել Նուխուայ գիւղացի Նախչաւան Համբարձումեանը և Նիկոլայէ Արզումանեանցը, քանի որ կինը դեռ արբունքի իսկ հասած չէր։ Պսակագիր քահանան Տ. Սարգիս Յովսէփեան ըստ օրինի պիտի դատուի քաղաքական իշխանութեան առջեւ։

∴ Սինոդը, Վրաստանի հոգեւոր իշխանութեան առաջարկութեան վրայ, ֆրանսական ընկերութեան մը կողմէ եղած առաջարկը քննեց և գործադրութիւնը հրամայեց, որով Սանանի գետին մօտ գտնուող վանքապատկան գետնին վրայ կ'ուզէր ելեկտրական ուժի գործարան մը հաստատել՝ տարեկան հինգ հազար րուբլի վճարելով։

∴ Սինոդը նկատելով որ Տ. Կարապետ Ծ. վրդ. Տէր Մկրտիչեան, հանգուցեալ Ս. Հայրապետի հաստատութեան կոնդակին համաձայն և պաշտօնական մարմիններու միաձայն հաւանութեամբ Առաջնորդ ընտրուած է, որոշեց առաջարկել Ն. Գերապատուութեան որ փութայ մեկնիլ իր պաշտօնատեղին։ Այս մասին հարկ եղած յանձնարարագրերը պիտի յանձնուին Տ. Կարապետ վրդ.ի՝ ուղղուած Առաջնորդականին և Դուրեժի ռուսական հիւպատոսին։

∴ Սինոդը նկատողութեան առնելով Բագուցի վաճառական հանգուցեալ Նիկո Բուդաղեանցի կտակագրին պատճէնը, որով 3000 րուբլի Մայր Աթոռին, 5000 րուբլի՝ Ս. Էջմիածնի Ճեմարանին և 2000 րուբլի Ընդհ. Հայոց Ս. Հայրապետին կը կտակէր, որոշեց հրամայել Շամախի կոնսիստորիային, որ նոյն գումարը՝ 10,000 րուբլի առնէ կտակակատարներէն և ղրկէ Էջմիածին, որպէս զի, առաջին երկուքը հանգուցեալին կամքին համաձայն իրենց տեղերը յանձնէ, իսկ երրորդը՝ Ս. Հայրապետին անունով կտակուած գումարը պահէ մինչեւ որ նոր Հայրապետին ընտրութիւնը կատարուի։

∴ Սինոդին որոշումով և Տ. Գարեգին վրդ. Յովսէփեանի խնդրագրին վրայ, վանահայր կարգեց զինքը Ս. Հռիփսիմեանց վանքին։

Ամուսնալուծումներ. — Սինոդը լուծեց պսակը Թէզրլու գիւղացի Մուշեղ Նաւասարդեանցի և Թամարայ Այվազեանի, վերամուսնութեան հրաման տալով միայն էրկանը։ — Սինոդը վերամուսնութեան հրաման տուաւ Ելենայ Փ. Մկրտիչեանի, որուն ամուսինը՝ Մեխլում Ա. Մկրտիչեան անյայտացած է։ — Սինոդը վերամուսնութեան հրաման տուաւ Բալ գիւղացի Խանում Թորոսեանի, որուն ամուսինը Յակոբ Տափինեանց, ըստ բժշկական վկայութեան, չէր կրնար կատարել ամուսնական պարտաւորութիւնները։ — Սինոդը ասկէ առաջ որոշած էր որ ամուսնալուծում տալ այն կիներուն, որոնց ամուսինները հինգ տարի կը բացակային և կը լքեն իրենց կիները։ Այս խնդրին վրայ խնդրագիր մատուցած էր Տփղիսցի Մարիամ Ս. Իլչեանցը, և վերամուսնութեան հրաման խնդրած էր։ Սակայն Սինոդը նկատելով որ դեռ տարի մը կ'ուզէ լրանալու համար որոշեալ պայմանաժամը, անընդունելի նկատեց նոյն խնդրագիրը։ — Սինոդը հրամայեց լուծել Վերին Խաթաւանի գիւղացի Յարութիւն Ղազարեանի և Նուբար Յարութիւնեանի պսակը և երկու ամսուան եկեղեցական ապաշխարութեան ենթարկել զերկուսն ալ, թող տալ երկուքն ալ որ պսակուին իրենց ապօրինի կենակիցներուն հետ։ — Սինոդը որոշեց յանդիմանել Երեւանի Կոնսիստորիան որ առանց լուծելու Սեդրակ Խրիմեանի և կնոջը պսակը, արտօնած էր այս վերջինին ամուսնութիւնը Վասիլ Սեմեոնեանի հետ։ — Սինոդը լուծեց Տփղիսցի Մարիամ Ա. Տէր Ղուկասեանցի և Գէորգ Բ. Տէր Ղուկասեանցի պսակը և երկուքին ալ վերամուսնութեան հրաման տուաւ, պայմանաւ որ կինը կարենայ անմիջապէս պսակուիլ, իսկ այրը վեց ամիս եկեղեցական ապաշխարանքի ենթարկուելէ ետքը միայն։ Ասոնցմէ զատ Սինոդը ամուսնալուծումներ եւս կատարած է։

ԿՈՎԿԱՍ փոխարքային ամուսինը, կոմսուհի Ե. Իգնատեւա Անդրէեւնա, 1906 դեկտեմբերին Ս. Էջմիածնի վանքը այցելութեան միջոցին, մատենադարանին մէջ տեսած էր իր պապին (մօր հօր) նախկին փոխարքայ Իշխան Միխայիլ Սիմոնի Վորոնցովի պատկերը թղթի վրայ, որ պահուած էր Ներսէս Ե. Կաթողիկոսի օրէն։ Կոմսուհին խոստացած ըլլալով մատենադարանին նուիրել հանգուցեալ իշխանին իւղաներկ պատկերը, այս անգամ կաթողիկոսական տեղապահին ուղղեալ յատուկ գրութիւնով մը ղրկած է այդ պատկերը՝ շրջանակով մը մէկտեղ։ Խոստացած է ղրկել նաեւ իր մեծ հօր պատկերը։ Կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Գէորգ արքեպիսկ. շնորհակալութեան գիր մը ղրկած է կոմսուհիին։

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐԻ Ուիլեէմ Բոլլինս եպիսկոպոսը, ինչպէս գրեցինք ասկէ առաջ, այցելած էր Մայր Աթոռ, իր հետ տանելով Անգլիքան Եկեղեցին հոգեւոր պետին՝ Քէնթըրպըրիի Լորտ Արքեպիսկոպոսին յանձնարարական գիրը։ Այս նամակը անպատասխանի մնացած էր։ Այժմ կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Գէորգ արքեպիսկոպոս յատուկ գրութեամբ մը յայտնած է Ն. Ս. Օծութեան վախճանումը և պատասխանին յապաղման պատճառը։

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ հոգեւոր Ճեմարանի չորրորդ դասարանին աշակերտներէն Գ. Մարտիրոս Ալթունեան, ցրտառութեան մը հետեւանքով թիֆոյէ բռնուած և յանկարծ 2ին մեռած է։ Նորատես պարագայ մըն է որ այս տարի թիֆոյէ վարակուող բաւական թիւով աշակերտներ կան Ճեմարանին մէջ, ջուրին անպիտանութեան պատճառով։ Աշակերտներէն իվեր Ճեմարանի աշակերտներէն տասը թիֆոյէ բռնուած են։

∴ Ճեմարանին մէջ ի ներկայութեան բոլոր աշակերտներուն՝ Տ. Երուանդ վրդ. հմտալից բանախօսութիւն մը ըրած է, նիւթ առնելով «Բաբելոնական քաղաքակրթութեան և կրօնի ազդեցութիւնը Իսրայէլի վրայ» հատուածը։

ԳԱՀԻՐԷԷՆ մեր մասնաւոր թղթակցէն.—

Եգիպտոսի Գաւառական Ժողովոյ ԺԶ. նիստը տեղի ունեցաւ ամսոյս 3ին, երեքշաբթի օր։ Ժողովը ի մէջ այլոց զբաղեցաւ նաեւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1. Կալուածոց Հոգաբարձութեան անդամներուն մեծ մասին քաղաքէն բացակայութեան պարագային, Բաղաք. Ժողովը ասկէ վերջ պիտի ստանձնէ կալուածոց մատակարարութիւնը ներկայ հոգաբարձուին կամ հոգաբարձուներուն հետ խորհրդակցաբար։ 2. Ժառանգական գործերու կարգադրութեան առեն Գաւէմիյէն պիտի գանձուի ոչ թէ ընդհանուր գոյքի արժէքին, այլ զուտ՝ այսինքն ժառանգորդաց բաշխուելի գումարին համեմատութեամբ։ Բաղաք. Ժողովը արտօնուեցաւ ամէն շաբթի համար իրեն ներկայացնել խնդրագրերը ի նկատի առնելու և բանաւոր դատած առեն զեղչեր որոշելու սակագրերէն։ 3. Սեւանի ազգայինները պատասխանած ըլլալով թէ այնտեղ եկեղեցիի մը շինութեան ծախքերուն հազիւ $^{1}/_{10}$ըը կրնան հոգալ և կառավարութիւնը գետին մը շնորհելու համար բացարձակ պայման կը դնէր երեք տարուան մէջ նոյն գետնին վրայ եկեղեցի մը կառուցանելու պարագան, որոշուեցաւ առ այժմ նոյն գետինը նուէր ընդունելէ հրաժարիլ, վստահ ըլլալով թէ կառավարութիւնը ուրիշ գետին մը պիտի շնորհէ, ըստ իր խոստման, երբ պայմանաւոր ժամանակին մէջ եկեղեցի մը շինելու միջոցները հայթայթուին Առաջնորդարանի կողմէ։ 4 Հիսար ազգային Էպատրիյէին կից ծախու գետինին յանուն Առաջնորդարանի գնումը որոշուեցաւ. այս գնման պիտի գործածուի բարեյիշատակ Տիգրան փաշայի կտակած չորս հազար ֆր.ի գումարը և պակասը տարեվճարի պիտի կապուի։ 5. Նկատելով որ Տէլճայի Էպատրիյէին մէկ մասը լերան մը ստորոտը գտնուելուն համար, հետզհետէ աւազով կը ծածկուի և անօգուտ կը դառնայ և այս բանին առջեւը առնելու համար մեծ ծախքերու պէտք կայ, որոշեց որ Տէլճայի Էպատրիյէին նոյն մասը ծախուի և արժէքովը ուրիշ կտոր մը գնուի նոյն գիւղին մէջ։ 6. Բաղաք. Ժողովին մատուցեալ 1908 տարուան պիւտճէները աննշան փոփոխութիւններով հաստատեց. վարժարանի Հոգաբարձութեան պիւտճէն որ, 1907ին 1581 ոսկի էր, այս տարի բարձրացաւ 1811ի. ասկէ զատ որոշուեցաւ որ ծրագրեալ վիճակահանութիւնը կազմակերպուելուն և արդիւնաւոր ըլլալ սկսելուն պէս՝ արդի Սեդաստանի Մայրիներ Առաջնորդարանի Սեռուկէն ամսական 15 ոսկիի նպաստը դադրի և վարժարանի անտուկին կապուի, աղքատիկ երկսեռ աշակերտներու կերակուրի և թոշակի ծախքերին հայթայթուելու համար եւ յառաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ ազգային վարժարանը թոշակաւոր հռչակուի։ 7. Ժողովական Գէորգ էֆ Թոփալեան հրաժարական տուած ըլլալով՝ Գաւառ. Ժողովի պակսած անդամներու թիւը չորսի կը յանգի։ Ցառենի վիճակ ձգուելով Ժողովականութենէ դադրեցան Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպար, Մկրտիչ պէյ և Աստուածատուր էֆ., որով պակասներուն թիւը բարձրացաւ եօթի։ Գաւառ. Ժողովին աշխարհական անդամներուն թիւը հազ մըն ալ պիտի աւելնայ Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէ եկած հրահանգին համեմատ, հետեւաբար քուէարկութեամբ, որու պիտի մասնակցին ուրոյն տուրք տուողները եւ անձնական արժանիք ունեցողները միայն, պիտի ընտրուին անյապաղ ութ Ժողովականներ, որոնցմէ ամէնէն շատ քուէ ստացողները դադարեալներուն տեղ ընտրուած պիտի համարուին և մնացեալներն ալ հրաժարեալներուն և վախճանեալներուն տեղ։ Իսկ Գաւառ. Ժողովին ԺԷ. նիստով ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումները տրուած են.— 1. Որոշուեցաւ գրել Այնթապի Վսեմ. Աբրահամ փաշա Բարթողի, որ Սէյտ էլ Դագիր անմշակ հողին համար գնող մը գտնէ և եղած offreն Ժողովին ներկայացնէ, պայմանաւ որ գինը վճարուի հէօճէթին մէջ ցոյց տրուած տարածութեան համաձայն, անկէ զեղչելով միայն կառավարութեան utulité publiqueի համար առած մասերը։ 2. Մանկապարտէզի շինութեան ծախքէն պակսած գումարին համար կարգադրութիւններ եղան, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ անմիջապէս ձեռնարկել շինութեան։ 3. Ժողովին հաղորդուեցաւ Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէն ղրկուած «Եկեղեցական վիճակին վարչական հրահանգը» և որոշուեցաւ որ ըստ տրամադրութեան նոյն հրահանգին՝ Ժողովին անդամներուն տասնըվեց թիւին վրայ մէկ եկեղեցական և մէկ աշխարհական անդամ աւելնան։ 4. Ցարաբերական խնդիրը նկատողութեան առնուելով, որոշուեցաւ որ յատուկ մասնաժողովի մը ձեռամբ կանոնագիր մը պատրաստուի ժառանգական խնդիրներու համար և Ազգ. Պատրիարքարանի օրէնքին ֆրանսերէն թարգմանութեան հետ մատուցուի եգիպտական կառավարութեան, այդ մասնախումբին անդամ ընտրուեցան հինգ հոգի։ 5. Բաղաք. Ժողովին հրաժարած երկու անդամներուն տեղ նորեր ընտրուեցան։ 6. Բաղաք. Ժողովին՝ Կալուածոց Հոգաբարձութեան հետ ըրած առաջարկին վրայ, մէկ տարուան համար Առաջնորդարանին փաստաբան կարգուեցաւ Գ. Էլիաս Բաթլ, որ արաբագէտ է և օտարական դատաստաններու փաստաբաններու ցանկերուն մէջ ընդունուած է և որ Էլֆահսի Էպատրիէին ծանօթ խնդիրներուն ներկայի և անցեալին և բոլոր մանրամասնութիւններուն քաջածանօթ է։

ՊԱՂՏԱՏԻ Ներսէսեան Պառոյ. փոխանորդ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօլիւլեճեանի պաշտօնը հաստատող կոնս. Պէրաթը գործակալութեան միջոցաւ յանձնուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ Հիւսէյնիկ գիւղէն մէկ քանի ազգայիններ գրով մը դիմած են Պատրիարքարան և բողոքած են տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին երկու անդամներուն դէմ, որոնք զանազան միջոցներով եկեղեցւոյ անտուկէն դրամներ իւրացուցած և այլ և այլ զեղծումներ գործած են, Պատրիարքարանէ գրուեցաւ Խարբերդի Առաջնորդ Տ. Խորէն Ծ. Վրդ.ի, որպէս զի քննէ այդ խնդիրը և կարեւորը տնօրինէ։

ՄՈՒՇԻՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Տեղւոյս Ս. Առաքելոց վանքի հողերուն ինքնագլուխ գործողութիւնը տակաւին չէ վերջացած ամբողջովին. արագիի գլխաւոր պատճառ ինքնագլուխ ընդարձակ գետնէ մը, որուն գնահատումին գործողութիւնը շատ ծանր ըլլալուն, գարնան յետաձգուեցաւ։ Այս վանքին վանահայր ծերունազարդ Տ. Յովհաննէս վրդ. այլ եւս անկարող է կանոնաւորապէս հսկելու վանական գործերուն վրայ։ Տեղւոյս բոլոր վանքերն ալ աղքատ են և չեն կրնար մատակարարել ինքզինքնին, իսկ իրենց կազմակերպութիւնը բոլորովին անկանոն է, Մեր վանքերէն Մատնավանք և Մաթին Առաքելոց ու Ս. Դանիէլի վանքը վարդապետ չկայ։ Առաքելոց վանքը մէկ հատ կայ ծերացած և անկարող. իսկ Ս. Կարապետ և Յովհաննէսի վանքերն ալ պէտք եղածին չափ վարդապետ չունին։ Անհամբեր կը սպասուի Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. Վրդ.ի, որպէս զի գայ և կարգի կանոնի դնէ եկեղեցական, կրթական և վանական գործերը, և այս վերջինը գոնէ ամէն մէկը իր կարողութեան չափով կարենայ փոքրիկ որբանոցներ պահել։ Քահանայացուներու, վարդապետացուներու համար մեր վանքերէն մէկին, մանաւանդ Ս. Կարապետ մէջ ընծայարան-վարժարանի մը գոյութիւնը Մշոյ եկեղեցիներուն համար կենսական է։ Այս մասին մտադրութիւն կայ գրել Տ. Զաւէն Ծ. վրդ.ի որպէս զի, քանի որ Պոլիս է, այդ հոգեւոր պէտքին վրայ հաճի մտադրութիւն դարձնել։ Նոյնքան մըն ալ կարեւոր է քաղաքիս մէջ բարձրագոյն վարժարանի մը պէտքը, որ Առաջնորդին հոս գալէն վերջ միայն կրնայ իրականութիւն գտնել։ Զմրան առատութեան և սրմերքերու սղութեան հետեւանքով, աղքատ դասակարգը կը նեղուի. ամէն օր Առաջնորդարան կը դիմեն աղքատիկ ընտանիքներ և նպաստ կը խնդրեն։ Առաջնորդարանը իրաց այս վիճակին դարման մը տանելու համար, թէեւ աշխատեցաւ մասնաւոր աղքատախնամ մարմին մը կազմել, այլ սակայն յօժարողներ պակսեցան։ Կը լսենք սակայն թէ Տ. Զաւէն Ծ. վրդ. Պոլիս գտնուող Մշեցի վաճառականներէ աղքատախնամ մարմին մը կազմելու մտադրութիւն ունի։ Եթէ երբեք իրականանայ այդ գաղափարը, տեղւոյս աղքատ ընտանիքներուն օժանդակութիւն մը պիտի ըլլայ։ Տեղւոյս Գաւառ. Ժողովը այս անգամ դարձեալ դիմեց Ազգ. Պատրիարքարան և նպաստ խնդրեց։ Սրդի Կրօնական և Բաղաքական Ժողովները կերպով մը կազմալուծեալ վիճակի մէջ կը գտնուին, անոր համար որ անդամներէն ոմանք հրաժարած պէս են և երկու անդամ ալ Խառն Ժողովէն ընտրուած են և յառաջիկայ գարնան կը լրանայ անոնց պաշտօնավարութեան շրջանը։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ յանձնարարութեամբ, Մշոյ Առաջնորդարանի քարտուղար և ծանօթ գրագէտ Գեղամ հինգ ոսկիի գնած է տեղւոյն մէջ գտնուող ձեռագիր Աստուածաշունչ մը, զոր պիտի ղրկէ Ազգ. Պատրիարքարան։ Ինչպէս յայտնի է, այս Աստուածաշունչին մէջ յիշատակութիւն մը կայ Արմաշու Դպրեվանքի մասին։

ԻՇՈՒՆԴԻ վերի Թաղի Թաղ. Խորհուրդը հրաժարած ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ, Հայկեան Գառնիկ էֆ. հինգ անձերէ բաղկացեալ նոր Թաղ. Խորհուրդ մը ընտրած և ներկայացուցած է Պատրիարքարան՝ հաստատութիւնը խնդրելով։ Նորընտիր Խորհուրդին երկուքը հին անդամներէն առնուած են, իսկ երեքը՝ նորեր են։ Վարի Թաղի եկեղեցիին պատկանող հին շէնքի մը kiosque ծախել առաջարկած էր ասկէ առաջ վերի Թաղ. Խորհուրդը, որ, ինչպէս յայտնի է, ժամանակ մը մատակարարեց նաեւ վարի Թաղի գործերը։ Սակայն այս անգամ Ս. Աստուածածին Թաղի նոր Թաղ. Խորհուրդը հարկ չէ դատած այդ հին շէնքը փլցնելու, այլ որոշած է քանի մը հարիւր ղրուշով նորոգել և հասոյթը յատկացնել եկեղեցիին։

ՌՈՒՍՉՈՒՔԻ առաջնորդական տեղապահին ջանքերով, տեղւոյն Ս. Քրիստափոր վանքին համար վանական Հոգաբարձութիւն մը կազմուած է երկու տարի է ի վեր։ Այս վանքը, որ ասկէ առաջ հազիւ կը մատակարարուէր իր հասոյթներով, երկու տարիէ ի վեր տարին 70 ոսկիի զուտ շահ մը ձեռք կը բերէ։ Նախորդ տարի, 1906ին, այդ դրամը յատկացուեր է վանքին զանազան մասերու նորոգութեան և ուխտաւորներու համար 5-6 հատ նոր սենեակներ շինել տուած է Հոգաբարձութիւնը։ Իսկ այս տարի 70 ոսկի դրամ ունեցած է։

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ առթիւ, Սամսոնի Ազգ. վարժարանին մէջ թատերական ներկայացում մը տրուած է։ Այս առթիւ սրահը շքեղօրէն զարդարուեր է Օսմ. դրօշներով և փունջերով։ Սամսոնցիները երկսեռ խառն բազմութիւն մը փութացեր է ներկայ գտնուիլ այդ թատերական հանդէսին։ Ներկայացուցեր է «Սիրահարներ» անուն ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն մը վարժարանին աշակերտներուն կողմէ, առաջնորդութեամբ ուսուցիչ Յովհաննէս էֆ. Տէրսահակի, որ նախկին Սանասարեան սանն է։ Դերակատարները խիստ յաջող կերպով կատարեր են իրենց դերերը և ծափահարուած են ներկաներէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Խնամակալութեան հրաւէրին համաձայն, Ս. Պատրիարք Հայրը, թէեւ վաղը պիտի նախագահէր Ամենափրկչի Արեւագալի արարողութիւններուն և մեծ պահոց առթիւ իր երրորդ քարոզը պիտի խօսէր, սակայն Ն. Ամենապատուութիւն պիտի չկրնայ գտնուիլ։

ԴԱՑԳԻՒՂԻ Ս. Թադէոս եկեղեցիին ներքին նորոգութիւններուն ձեռնարկուած է և սկսուած է զանազան պատշաճ գոյներով իւղաներկել եկեղեցիին կամարը, որմերը և սիւները։

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ Նոբելեան Պօղոս էֆ.ի յուղարկաւորութեան առթիւ, այրի տիկին Վիրժինի Մսըրլի, փոխան ծաղկեպսակի 40 ղրշ. նուիրած է Գալֆայեան Որբանոցին։ Կը խնդրուի խնամակալութենէն ընկալագրով նոյն գումարը ստանալ խմբագրատունէս։

ԱՏԵՆԱՊԵՏԱՑ Յանձնաժողովը մասնաւոր մէկը ղրկելով Տ. Ղեւոնդ վրդ. Մարգասեանի, ուզած է իմանալ թէ նախապէս եղած որոշման համաձայն պատրաստա՞ծ է իրեն յանձնուած հարցարանի բացատրութիւնները, ըստ այնմ նիստ կազմելու համար յառաջիկայ ուրբաթ օր։ Տ. Ղեւոնդ վրդ. պատասխանելով թէ տակաւին աւարտած չէ իր բացատրութեան գիրը, խոստացած է մինչեւ յաջորդ ուրբաթ օր լրացնել զայն և ներկայացնել։ Ըստ այնմ Ատենապետաց Յանձնաժողովի նիստը փոխանակ յառաջիկայ ուրբաթի, յաջորդ ուրբաթ օր (մարտ 15) տեղի պիտի ունենայ։

ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ ՔԱՐՈԶՆԵՐ. — Մեծ Պահոց առթիւ, ինչպէս մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներու մէջ, նոյնպէս Սամաթիոյ եկեղեցին մէջ կիրակի իրիկուններ ժամը 10ին և չորեքշաբթի առաւօտները արեւագալի միջոցին կը քարոզէ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Սրբազան։ Մաքրիգիւղի եկեղեցիին մէջ՝ քարոզիչ Տ. Զաւէն Ծ. Վ. կը քարոզէ կիրակի իրիկունները ժամը 10ին և չորեքշաբթի օրերը ժամը 3ուկէսին։ Նարլըգափուի եկեղեցին մէջ կը քարոզէ Տ. Անանիա Վ. Հազարապետեան, կիրակի և չորեքշաբթի օրերը։ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ կիրակի օրը կը քարոզէ քարոզիչ Տ. Մկրտիչ Արքեպ. Վեհապետեան, իսկ չորեքշաբթի օրերը Ն. Սրբազնութիւն կը քարոզէ Գուզկունճուգի եկեղեցիին մէջ և կը նախագահէ Արեւագալի արարողութիւններուն։ Նաւալը գարունի մէջ հինգշաբթի և կիրակի օրեր՝ Տ. Յակոբ Ծ. Վ. և Ալթըմերմէրի մէջ՝ Տ. Կարապետ Վ. կը քարոզէ։ Գումգաբուի Դրսի եկեղեցիին մէջ՝ Տ. Վահան Վ. կիրակի իրիկունները։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ Բարեկենդանի առթիւ իր նիստը դադրեցուցած ըլլալով, երէկ Պատրիարքարանի մէջ գումարեց իր առաջին նիստը, ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպս. Յովհաննէսեանի։ Ներկայ էին Տ. Գաբրիէլ և Տ. Մովսէս Սրբազանները, Տ. Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Գրիգորիս Պալաքեան վրդ.ները և Տէր Սարգսեան, Սանտալճեան, Աչգեան, Էքշէրճեան և Ճէպէճեան քհ.ները։ 1. Վանայ առաջն. տեղապահ Տ. Ներսէս վրդ. Խապայեան, ինչպէս ասկէ առաջ, այս անգամ եւս իրեն հիւանդագին վիճակը կը յայտնէր։ Ժողովը անոր հիւանդագին վիճակը նկատի առնելով, որոշեց անոր տեղ իբրեւ առաջն. տեղապահ Խառն Ժողովին ներկայել Տ. Անանիա վրդ. Հազարապետեանը։ — 2. Ժողովը որոշեց հրաժարեցնել Պայազիտի առաջն. տեղապահ Տ. Մկրտիչ վրդ. Ջլղատեանը և որոշեց անոր տեղ նոյն պաշտօնին ընտրելի ներկայացնել Խառն Ժողովին, Սղերդի և Կեսարիոյ առաջն. տեղապահ Տ. Համազասպ վրդ. Վարդանեանը։ — 3. Մալաթիոյ առաջնորդ Տ. Գէորգ վրդ. Աստուածատուրեանի մասին թեր ու դէմ գրութիւններ հասած ըլլալով, Ժողովը որոշեց Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին նկատառմանը յանձնել։ — 4. Հալէպի Բաղաք. Ժողովը կը յայտագրէր թէ Անտիոքի և Բէյլանի մէջ լատինադաւանութեան ձգտում կայ։ Ժողովը որոշեց յատուկ պաշտօնագրով մը Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին ուշադրութեանը յանձնել սոյն խնդիրը։ — 5. Պուրկազի նորընծայ Տ. Եղնիկ քհ. կը հարցնէր թէ Ա. կրնա՞յ քառասունքի մէջ եկեղեցական արարողութիւն կատարել, Բ. կրնա՞յ ննջեցեալի մը թաղում և մանկան մկրտութիւն կատարել և կամ հիւանդի մը Հաղորդութիւն տալ, Գ. Բահանան կրնա՞յ իր զաւակները խոստովանեցնել և անոնց Հաղորդութիւն տալ, Դ. Բառասունքէն ո՞ր օրէն վերջ ազատ է եկեղեցական ամէն Խորհուրդ և պաշտօն կատարելու։ Ժողովը որոշեց առաջին հարցման պատասխանել թէ՝ չի կրնար, երկրորդին՝ թէ կրնայ թաղում և մկրտութիւն կատարել և Հաղորդութիւն տալ, երրորդին՝ թէ կրնայ իր զաւակները խոստովանեցնել և հաղորդել, չորրորդին՝ թէ՝ ազատ է ամէն Խորհուրդ և պաշտօն կատարել, պայմանաւ որ իր երկրորդ և երրորդ քառասունքներու միջոցին եկեղեցւոյ մէջ գիշերէ։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ վարչական և եկեղեցական խնդիրներով։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Հանգուցեալ Տիրան էֆ. Մելիքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.— Տէր և Տիկին Մկրտիչ Ուզունեան 216, Այրի Տիկին Սերենէ Տ. Մելիքեան 108, Նշան էֆ. Տէրվիշեան 54 ղրուշ։

ԽԱՌՆ. ԺՈՂՈՎԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին Կրօն. Ժողովէն՝ Տ. Գրիգորիս արքեպս. Յովհաննէսեան, Տ. Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Գրիգորիս Պալաքեան վրդ.ները, և Տէր Սարգսեան, Աչգեան և Ճէպէճեան քահանաները. Բաղաք. Ժողովէն՝ Տիրան պէյ Աչնան, Տիգրան պէյ Աճէմեան, Վահան պէյ Սուրէնեան և Մկրտիչ էֆ. Աստուածատուրեան։

Այրի Տիկին Տիրան Մելիքեան և զաւակները հրապարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնեն Գեր. Տ. Գէորգ Արքեպս.ի, ինչպէս նաեւ Սրբ. Եկեղեցական Հարց և մասնաւորապէս Պատ. Խնամակալութեան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Ղալաթիոյ, որոնք ինքնաբերաբար ստանձնած են յուղարկաւորութեան ծախքերը, նոյնպէս բոլոր ազգականներու և բարեկամներու, որոնք հաճած էին ողբացեալ ՏԻՐԱՆ ԷՖ. ՄԵԼԻՔԵԱՆի յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելով իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել այս տխուր առթիւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 17 մարտ. — Հրապարակը հանդարտ է, բայց ընդհանուր կերպով գիները բռնուած են. գործերը խիստ սահմանափակ են։ Ֆրանսական Ռանթին գինը, որ կտրօնը կտրուելէն ետքը իջած էր, 97.20ի բարձրացաւ։ Վարկի հաստատութեանց բաժնեթուղթերու գիները անփոփոխ են։ Օտար արժեթուղթերու մասին ընդհանուր կերպով գործ չկայ։ Օսմ. Միացեալը բացառութիւն մը կազմեց և Սակարանը բացուելուն 96.40ի բարձրանալով 96.65 գոցուեցաւ։ Օսմ. Պանքային բաժնեթուղթերը կը փնտռուէին՝ 720 ֆր.ի և Սալոնիկի Պանքայինը՝ 131։ Ռիօ Թինթոյի գինը նուազ հաստատուն էր, վասն զի պղինձը 59.12էն 58.12ի իջած էր։ Պալիա Գարառայինը, սակաւորինը բացուելուն, 420ի կը ծախուէր, յետոյ 410ի իջաւ և 400ի փակուեցաւ։ Կապարին գիները անփոփոխ են։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ հրապարակը հանդարտ էր միջազգային արժեթուղթերու մասին։ Ամերիկեան արժեթուղթերէն վաճառումներ տեղի ունեցան, վասն զի Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու նպաստ գիները նուազ հաստատուն էին։ Արժեթուղթերէն մէկ քանին գրեթէ երկու «բուան» կորսնցուցին։ Ադիլ նուազ հաստատուն է։ Հարաւային Ափրիկէի հանքային արժեթուղթերու գինը քիչ մը լաւացած են։

— Բէօլէէն կը հեռագրեն թէ Նշանաւոր գրող Պաստէնրոթ մեռեր է։ Սպանիոյ վրայ հրատարակութեան մը հեղինակն է և Գերմանիոյ մէջ բանաստեղծական մրցանակներու հիմնադիրը։

ՊԵՐԼԻՆ. — Այստեղի ֆրանսական դեսպանատան մէջ շաբաթ օրը մեծ ընդունելութիւն մը պիտի կատարուի. Նաեւ Գերմանիոյ կայսր. արքունիքը ընդունուած անձնաւորութիւնները պիտի ներկայացուին ֆրանսական դեսպան Պ. Ժիւլ Քամպոնի. Այդ առթիւ Պ. Ժիւլ Քամպոն պիտի կատարէ դեսպանատան նոր սրահներուն բացումը։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանսական ու գերման մէկ մէկ զրահաւոր Հալիֆէի Բազմօրէնեն Նաւահանգիստը ժամանեցին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Պուէնոս Այրէսէն կը հեռագրեն թէ ամբողջ շաբթուան յորդահոս անձրեւներ տեղացեր են, մեծապէս բարոքելով զանազան հունձքերու վիճակը։

ՌԻՄԻՆ. — Ճապոնական դրօշը նորէն պարզուեցաւ Թացու-Մարու շոգենաւին վրայ, զոր Չանկայի չինական մաքսատան պաշտօնեաները գրաւած էին. Դրօշը պարզուած միջոցին, թնդանօթ արձակեցին նոյն նաւահանգիստը գտնուող չինական մարտանաւերը։ Միջադէպը բոլորովին փակուած կը նկատուի։

ՔՕՆԻԿՍՊԷՐԿ. — Ֆոն Պիւլով իշխանը, Նովոյէ Վրէմիայի թղթակցին հետ տեսակցած միջոցին գոհունակութիւն յայտնեց ռուս մամուլին ընթացքին համար Գերմանիոյ հանդէպ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Մեծահարուստ Ամերիկուհի մը՝ միս Իլքինս նշանուեցաւ Աբրուցցէի դուքսին։

— Իվէնս ծովակալը հիւանդ ըլլալով Ուէնրայթ փոխ-ծովակալը անոր պիտի յաջորդէ իբրեւ հրամանատար Խաղաղականի ամերիկեան նաւատորմին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Մէլպուռնէէն կը հեռագրեն թէ Աւստրալիոյ նախարարապետը, ամերիկեան նաւատորմին ժամանումը ողջունող իր ճառին մէջ, ըսեր է թէ Լոնտոնի շրջանակներուն մէջ մեծ պատերազմ մը անխուսափելի կը նկատուի Ճապոնի և Մ. Նահանգաց միջեւ հինգ տարիէն։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ թագաւորը Պիարիցի մէջ այցելութիւն պիտի տայ Անգլիոյ թագաւորին։

ՊԵՐԼԻՆ. — Միջերկրականի մէջ կատարած ուղեւորութեան միջոցին Վիլհէլմ կայսրը պիտի այցելէ Բագուզա, Ռակուզա, Սեպենիքօ, Սպալատօ և Զարա։

ՊԵՐԼԻՆ. — Այս տեղի ամերիկեան դեսպանատան մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Վիլհէլմ կայսեր։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսը, որ Մ. Նահանգները պիտի ուղեւորի։ Վիլհէլմ Բ. յանձնարարեց անոր իր բարեւները հաղորդել Նախագահ Պ. Ռուզվէլթի։ Կայսրը նաեւ դեսպանին աղջիկներուն նուիրեց իր կենդանագիրը՝ ձեռով մը։

— Կը ծանուցուի թէ Անգլիոյ թագաւորը, որ հիմա Փարիզ կը գտնուի, Ֆիլիբբէրվիլէի դղեակը պիտի երթայ՝ Էսէնի մէջ։

ՎԱԼԵՆՍ. — Վիլլա Ռեալ շոգենաւը փոթորիկի բռնուելով ընկղմեցաւ։ Նաւաստիներէն ինը հոգի խեղդուեցան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ կայսրը տասը տարուան բերդարգելութեան փոխեց Շթէօսէլ զօրավարին դէմ արձակուած մահուան պատիժը. նաեւ զինուորականութենէ և իր պաշտօններէն զրկուելու։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէներմէնի հիւանդութիւնը ծանրացաւ։

Ա. Զ. Դ.

Արշակ էֆ. Ունճեան պատիւ ունի ծանուցանել ձեզ թէ իր Ապահովագրական Գրասենեակները փոխադրած է Ղալաթիա, Ապիկ խան, թիւ 39 (Ասլան խանի կից) և կը յուսայ որ պիտի հաճիք ըստ առաջնոյն պատուել զինք ձեր վստահութեամբ։

Կ. Պոլիս 15/28 փետր. 1908

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 4/17 Մարտ

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ. Օ. Ո.		103 05½
Ամէնէն բարձր գին	»	103 05
Ամէնէն վար գին	»	102 39
Բումելի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	179 25
Ամէնէն բարձր գին	»	179 37½
Ամէնէն վար գին	»	178 87½

ԲԱՑՈՒՄ 5/18 Մարտ

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 % Փ. Կ. Օ. Ո.		103 12
» » » ժամը 6ին Փ. Կ.	»	103 11
Բումելի Երկաթուղի	Ֆր.	179 50
» » ժամը 6ին	»	179 37½
Քարաֆ Կ. Պոլսոյ	»	433 —
Անատ. Երկթ. Գործթ. Ա. սերի	»	524 —
» » » Բ. սերի	»	520 —
» » բոնթը	Ա. Ո.	15 90
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	43 —
Շիրքէթի Խայրիյէի Հիմնիէ	»	4 10
Օսմ. Ազգ. Ընկ.	»	4 05
Օսմ. Ծխախոտ		19 —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		8 10
» հիմնական		3 90
» պարտաթուղթ		475 —
Թրամուէյ	Ֆր.	43 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		315 —
Պալիա Գարա Այտըն	Փ. Փ.	400 —
Միթիլի պանքա	Օ. Ո.	5 —
Սալոնիկի պանքա		130 —
Քարաուսու սառնամանիքներ		32 —
» հիմնական		25 —
Քարաֆ Իզմիրի		587 —
Լաւրիոն	Ֆր.	56 50
Չարտմրը	»	17 —

ՍԹԻԼԱՆԶ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 50
» » 8 »		4 —
Բումելի Երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի		6½ %

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի	վրայ	չէք	Ղրուշ	110 27½
Փարիզի	»	»	Ֆրանք	22 75
Վիեննայի	»	»	Քուրոն	21 76
Պերլինի	»	»	Մարք	18 46

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	110 03
Ֆրանսական »	»	87 14
Բոլ Էմփերիալ	»	92 —
Մէճիտիէ սպիտակ	»	108 05
Արծաթ մանրուք	»	105 10
Մէթալիք	»	101 20
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 71

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 17 Մարտ

Միացեալ Օսմ. պարտք.	բաց.	Ա. Ո.	96 40
	գոց.	»	96 65
Բումելի Երկաթուղի		Ֆր.	179 25
Թրամուէյ		»	44 —
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	719 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ		»	436 —
Պալիա Գարա Այտըն		»	400 —
Օսմ. Մաքսատուն		»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		Փ. Կ.	97 20
Բրէզ Լինէ		»	1188 —
Ռուսական 5 %			96 15
Իտալական Ռանթ			— —
Սպանիական արտաքին		»	94 40
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25 175
Դեմանաքներ Ֆրանս. Պանքայի		»	3 —

Հրատարակուեցաւ

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ԵԶԱԿԱՆ

ՀԱՅ.-ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ՄԵԾ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

Պաշտօնական, գիտական և այլ կարեւոր բառերու ֆրանսերէնով և բազմաթիւ օրինակներով
Ճոխացած իբր 50,000 բառ, ոճ, ասութիւն։

Երկասիրութիւն
ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ
Օգնական Պետական Խորհրդոյ և Տնօրէն Պէրպէրեան Վարժարանի

Սոյն երկասիրութեան վրայ երկար գրել աւելորդ է. միայն այսչափը բաւէ որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն և Գեր. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեանէ զատ, Թուրք և Հայ ամէնէն նշանաւոր գրագէտ-լեզուաբաններէ գնահատականներ կան այս խրթնագիծ և յոգնավաստակ երկասիրութեան վրայ։ Ի մէջ այլոց Թուրք նշանաւորագոյն գրագէտ-բանաստեղծ Էքրէմ պէյ, Րէշատ պէյ, Ահմէտ Րասիմ պէյ, հայագէտ Սիւլէյմա պէյ, Պատրիարքարանի Թուրք. Դիւանապետ Թրքագէտ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան և արեւելագէտ Սահակ էֆ. Կուրտիկեան Թուրքերէն գնահատականներ ունին։ Հայերէն գնահատականներ ունին Դուրեան, Զօհրապ, Սիլքեճեան, Պօղոս Բէրէյտէճեան, Ուզունեան, Հրանտ Աստուր, Փանոսեան, Թէոդիկ, Գազանճեան պէս բանաստեղծներ և գրագէտներ։

Սոյն երկասիրութիւնը ունի 900ի մօտ հոծ էջեր, 8 բոյնթօ գրով շարուած. ձօնուած է Ուսուցչապետ Ռ. Յ. Պէրպէրեանի. կը պարունակէ հեղինակին մեծադիր լուսանկարը։

Թուղթ ընտիր, պատկերութիւն ընտիր (Տէր-Ներսէսեան և Պէրպէրեան), կազմ փառաւոր (Մաթթէոսեան)։ Կը վաճառուի կանխիկ 35 ղրուշի։ Միակ կեդրոնատեղին է Պալենց գրատուն։ 20—3

ԻԼԱՆ
Շէհր Էմանէթինտէն

Մէրքէզ էմանէթ վէ շուպէաթըրընա աիտ հալիճ զարֆընտա մուգթազի մաւհիմմաթը քըրթասիյէ մինադաաս օլունաճաղընտան իթթախա թալիպ օլանլարըն չէրշէնպէ կիւնիւ վէ բէյ սիւրմէք իւզրէ թէէմինաթ աքչէլէրինի մուլթազիմ պէր հաֆթա զարֆընտա չէքր էմանէթէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 2—3

28 շուպաթ 323

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ԼԻՒՔՍ

Լամբարի ընկերութիւնը

ԱԾԽԱԿԱՆ ԹԹՈՒԻ ՃՆՇՈՒՄՈՎ

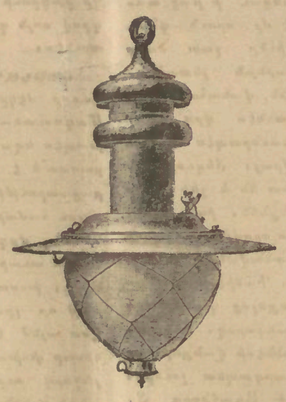

ՕԴԻ ՃՆՇՈՒՄՈՎ

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԿԱՆԽԻԿ ԿԱՄ 6 ԵՒ ԿԱՄ 12 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԵՐՈՎ

ԼԻՒՔՍ ԼԱՄԲԱՐԻՆ ԼՈՅՍԸ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ Է

ԱՄԷՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ԻՆԱՅՈՂԱԿԱՆ, ԱՄԷՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՓԱՅԼՈՒՆ, ԱՄԷՆԷՆ ՅԱՐԱՏԵՒ ԼՈՅՍՆ Է

Լիւքսի լոյսը միւս ամէն կարգի լոյսերէն նախընտրելի է. շատ մը խաղարաններու փողոցներուն, արուարաններուն, պարտէզներուն, նաւարաններուն, երկաթուղիներուն մէջ գործածական է այս լոյսը:

ՄԻԶՆՈՐԴԶԷՔ ՉԿԱՅ

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՅԷՔ

Բուն ԼԻՒՔՍ լամբարները միայն ԼԻՒՔՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Ղալաթիոյ մթերանոցին մէջ կը ծախուին

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԷԶԱՐԷՆ ՓՈՂՈՑ, ԳՕՕԲԷՐԱԹԻՎԻՆ ԴԻՄԱՑ ԵՒ ՎՈՅՎՈՏԱ ԻՆԱՅԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 52

«ԱՐԵՒԵԼԵՔ» ԹԻՐԹՕՆԸ (110)

ԺԱՆ ԳՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՄՕՐ ՄԸ ԱՆՑԵԱԼԸ

Ժ.Դ.

—ԵԹԷ երբեք տարբեր Բիւր, ԵԹԷ երբեք Միլուր ուզածը ըլլար, անշուշտ պիտի ուրիշ մարդ մը, որ չատ բարի երեւոյթ մը ունէր... Ամէնքս ալ երջանիկ պիտի ըլլայինք այն տեղ...

Տիկին ու Ռիպիէր հեռացած էր Վիլլիէն՝ յուզմունքներու յաջորդ օրն իսկ։ Գուեաեի ուսած խորհուրդին վրայ, ուղղակի Լիոն գացած էր, դիմումներու համար իր աղջիկը և այն մարդը որուն անունը չէր կրնար օրինաւորապէս կրել ալ եւս։

Տիկին ու Ռիպիէր օթէլը գաւ կման ու Մարթը։ Երկուքն ալ կը կսկծէին թէ խիստ ծանրակիր դեպքեր պատահած ըլլան Վիլլիի մէջ։ Բայց անոնց կարեւորութեան ասոյնանը չդիտնալնուն՝ ենթադրութիւններ միայն կ'ընէին։ Ուստի երբ մինակ մնացին Տիկին ու Ռիպիէրի հետ, իրենց տեսակները իրարմէ անկասող փոքրը օրանին մէջ, հարցումներ տեղացուցին։

—Ի՞նչ անցաւ դարձաւ, կը կրկնէին յաջորդաբար Մարթն ու. կոմսը, այս վերջինը մանկամարդ աղջկան չափ յուզուած։

Տիկին ու Ռիպիէր իսկոյն չպատասխանեց։ Թեւերուն մէջ առաւ Մարթը, սիրաղեղ նայուածք մը ձգեց անոր վրայ և գգուանքներ շռայլեց։ Յետոյ հոգիւ լեցի ձայնով մը և հեծկլտալով ըսաւ.

—Խեղճ աղջիկս, սիրեցեալ անուշիկս...

Կոմսն ու մանկամարդ աղջիկը, սիկին ու Ռիպիէրի պէս յուզուած, կը յարգէին անոր վիշտն ու լռութիւնը։ Վերջապէս երբ խեղճ կինը քիչ մը հանդարտեցաւ, Գ. ու Ռիպիէրի դառնալով ըսաւ.

—Դուք որ իմ կեանքիս տեղեակ եք, լաւ գիտէք թէ ինչ տխուր ու դժնդակ օրեր անցուցած եմ։ Բայց երէկի օրը կենանքիս մէջ անցուցած ամէնէն ցաւագին օրն եղաւ։

—Ձեր ճակատագիրը երջանիկ չէ եղած, հէգ բարեկամուհիս։ Կը յուսայի հանդարտիկ կեանք մը ապահովել ձեզի, մինչ կը տեսնեմ որ դժբախտութիւնը ձեր հետեւէն ինկած է։ Բայց ինչ անցաւ դարձաւ։

Տիկին ու Ռիպիէր շարժում մը ըրաւ՝ Մարթը հեռացնելու համար. աչքերն ու ճակատը սրբեց. յետոյ՝ նստարանին եզերքը նստելով՝ երկար հառաչ մը արձակեց ու վրայ բերաւ.

—Գիտէք թէ Բիւր Մորանը տեսնել կը փափաքէի, իր մտադրութիւնները հասկնալու և խնդրելու համար որ անդարձ կերպով չվառնդէ իր աղջկան ապագան։ Բայց այդ փափաքին իրագործումը մեծ դժուարութեան մը բախեցաւ ի վերջոյ։ Բիւր առանձին չէր Վիլլիի մէջ. բժիշկ մը կ'ընկերանար անոր և քովէն չէր բաժնուեր բնաւ։ Այդ բժիշկը ծանօթ է ձեզի, ինչպէս նաեւ ինծի։ Գուշակեցէ՛ք թէ ո՛վ էր Բիւր Մորանի ընկերակցողը։

Ցուսահատական շարժուձեւով մը յարեց Տիկին ու Ռիպիէր.

—Ճակատագիրը այնպէս անօրինած է որ Տոքթ. Լիւսիէն Ռիչո ըլլայ այդ մարդը։

—Լիզի եղբա՛յրը, գոչեց Մարթ։

—Այո՛, Լիզի եղբայրը հօրդ բժիշկն էր ու խորհրդականը, բայց ինչ խորհրդ դական...

Երկար լռութիւն մը տիրեց։ Թեւեւ ծանրակշիռ բաներու յայտնութեան կը սպասէր, սակայն Մարթ չկրցաւ իր սրտուռը դսպել, խորհելով թէ Լիւսիէն Ռիչո, որ Ալպէր Մարիզի քուրէնն էր, իր քով կը գտնուէր։ Տիկին ու Ռիպիէր շարունակեց.

—Մեր դահիճը եղած է այդ երիտասարդը, զոր մեր տունը, մեր սեղանին վրայ ընդունած ենք, և որուն նկատմամբ այնքան ազնիւ գտնուած ենք։ Ձեմ գիտեր ի՞նչ շարժառիթէ մղուած է։ Ա՜հ, թշուառակա՛ն, ստախո՛ս, վա՛տ։ Երբեք մտքս չէր անցներ որ մարդ մը, բժիշկ մը կարենար այդ ասիճան հեռուն մղել ապիրատութիւնը։

Շնչասպառ, աչքերը յառած մօրը վրայ. Մարթ մանկ կ'ընէր...

—Գոր մեծ վերարկու մը հագած և դէմքը ծածկած թանձր քօղի մը տակն, կրցի անոնց մօտենալ։ Դարաստանին մէջ նստած էին անոնք։

«Ես ալ անոնց ետեւն նստայ. կանաչ ուսնկ մը գլխս կը ծածկէր անոնց տեսնելուն։ Ա՜հ, լեցի այդ մարդոց խօսակցութիւնը և ամէնէն անգութ ասելանքը կրեցի, զոր երբեք կրած ըլլայ մարդ մը։ Լիւսիէն Ռիչոյի բերանէն լսեցի ամէնէն նախատական և նողկալի խօսքերը։ Սիրելի բարեկամս, ձեզի և ինծի դէմ այնպիսի հրէշային զրպարտութիւններ լսեցի որ չպիտի կրնամ կրկնել հա... Մինչեւ իսկ ըսաւ թէ անխիղճ մայր մըն եմ և կը խորհիմ օգուտ քաղել աղջկանս գեղեցկութենէն...

Այդ խօսքին վրայ՝ կոմսը չկրցաւ զսպել բառն չարժում մը։

—Երանի՛ թէ հոն գտնուէի, պատժելու համար այդ թշուառականը։ Բայց այդ վատ զրպարտիչը բան մը չպիտի կրնանցնէ ապտակելով։

—Ա՜հ, թշուառակա՛ն, վա՛տ զրպարտիչ։ Սարսռեցայ ժամ մը մտիկ ընելով այդ գարշելի զրպարտութիւնները, որոնք մտիս մէջ կը մտնէին ու դաշոյնի պէս կը հարուածէին։ Սրունգներս կթռչուին՝ չէի կրնար ոտքի ելլել. մնաց որ՝ գայթակղութիւնէ ալ կը վախնայի։ Ատուած չգթաց իմ տառապագին վիճակս վրայ։ Գայթակղութիւնը պոռկաց և հրապարակային եղաւ։ Երկու հաստ հագի վրայ եղան վշտիս և յուսահատութեանս։

—Ի՞նչ կ'ըսէք։ Կարելի բան է։

—Այո՛, վայրկեան մը եկաւ. ուր չկրցի բողոքս զսպել։ Անդիմադրելի ուժ մը զիս մղեց այդ թշուառականին առջեւ ելլելու, որպէս զի չփոթութեան մատնեմ ու ապնեմ զինքը։

Այս խօսքերուն վրայ ձայնը բարձրացուցած էր Տիկին ու Ռիպիէր։ Բարեկամներն ու զայրոյթէն կապարմիր եղած էր։ Կոմսին կողմը դառնալով և խօսքը անոր ուղղելով մանաւորապէս, ըսաւ.

—Պէ՞տք էր որ թոյլ տայի պատիւը աղարտել այնպիսի մարդու մը, որ, անարգակոյս, օրէնքի առջեւ իմ ամուսինս չէ, բայց այնքան ազնիւ գտնուած է ինծի նկատմամբ, աղջիկս չրջապատելով ճշմարտապէս հայրական գգրգռանքով։

Յետոյ խօսքը Մարթի ուղղելով յարեց.

—Կարելի՞ էր լսեցնել չտալ այդ ան. պատիւ ասոյթը, երբ կ'ըսեր թէ, անխիղճ մայր մը ըլլալուս, չէի յարգած ազգկանս անմեղութիւնը։

Տիկին ու Ռիպիէր ոտքի ելած, փոքր օրանը կը չփչփէր, այն թիկնաթոռին մօտ երթալով, ուր խելագար Մարթ նստած էր. և գլուխը ձեռքերուն մէջ առած, լռիկ կ'արտասուէր։ Յետոյ պատասխանին քով կ'ուղղուէր, ուր կոմսին բարձր հասակը կը ցցուէր։

Քանի մը վայրկեան լռութենէ յետոյ, խեղճ մայրը յարեց, աւելի հանդարտիկ զէմքով ու նուազ ցասկոտ ձայնով.

—Իմ յեղակարծ ու յանուն երեւելի երկու մարդոց ուզիւ, ոսկեայ հետեւանքներ ունեցաւ։ Լիւսիէն Ռիչո չնմարձակեցաւ ինծի պատասխանելու։ Նոյն իսկ արդարացում մը չկարացաւ։ Գալով ուարաբախտ Բիւր Մորանի, անկարգութիւն ստրատի մը զգաց։ Արդէն իսկ շատ հիւանդ էր։ դժուարութեամբ կը քալէր։ անշուշտ էր օրերը հաշուած էին։ Ոտքի ելաւ ու ալեալեան աչքերով ինծի նայեցաւ։ Չէր հասկնար անցած դարձածը։ Յետոյ տեսայ որ կը դանդաչէր ու վար կ'իյնար։ Երբ գետնին վերջուրջին, անիկա մեռած էր արդէն։

(Շարունակելի)

Արտագրեր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ